

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Галина ШАЦЬКА
Наталія ТКАЧУК

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проходження виробничої (перекладацької) практики
для здобувачів
ОР «Бакалавр»
та
ОР «Магістр»

Спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури
(переклад включно) (перша – німецька)

Галузь знань
В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

2025

УДК: 811.112.2'25-057.87(072)

Методичні вказівки до виробничої (перекладацької) практики : [навч. видання для здобувачів вищої освіти за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – німецька)]/ Розробники: Г.М. Шацька, Н.О. Ткачук. Вид. 1-е, електронне видання (обсяг 2,5 МВ). Івано-Франківськ : Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. 66 с.

Рецензенти:

Бойчук Василь – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій ЗВО «Університет Короля Данила»

Ріба-Гринишин Оксана – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології та перекладу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Методичні вказівки до виробничої (перекладацької) практики розроблені з метою організації та забезпечення процесу набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок діяльності перекладача у сфері письмового перекладу на базах практики, якими являються бюро перекладів, центри іноземних мов, ТОВ освітньої сфери м. Івано-Франківськ. Методичні вказівки містять вказівки для всіх учасників практики – здобувачів вищої освіти як практикантів, керівника-методиста практики від кафедри німецької філології, керівника-методиста від бази практики – , перелік та вказівки до оформлення матеріалів документації про проходження практики, інформацію про зміст практики та оцінювання практики.

*Методичні вказівки до виробничої (перекладацької) практики
затверджені
на засіданні кафедри німецької філології
Протокол № 2 від 18 вересня 2025 року*

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету іноземних мов
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника
Протокол № 4 від 17 листопада 2025 року*

ЗМІСТ

- I. Вступ
- II. Загальні положення про проходження виробничої (перекладацької) практики
 - 2.1 Нормативне забезпечення проходження практики
 - 2.2 Витяг із силабусу до ОК «Виробнича (перекладацька) практика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
 - 2.3 Витяг із силабусу до ОК «Виробнича (перекладацька) практика» другого (магістерського) рівня вищої освіти
- III. Організація виробничої (перекладацької) практики
 - 3.1 Загальна організаційна інформація
 - 3.2 Таблиця (пропонованого) розподілу годин
 - 3.3 Зміст перекладацької практики
 - 3.4 Базис перекладацької практики
 - 3.5 Організація і керівництво перекладацькою практикою
 - 3.5.1 Організаційні обов'язки кафедри німецької філології
 - 3.5.2 Обов'язки факультетського керівника практики
 - 3.5.3 Обов'язки (керівника практики від) бази практики
 - 3.6 Організація проходження практики студентом-практикантом
 - 3.6.1 Завдання студента-практиканта перед практикою
 - 3.6.2 Завдання студента-практиканта впродовж практики
 - 3.6.3 Завдання студента-практиканта після закінчення практики
 - 3.6.4 Вимоги до змісту документації про проходження виробничої (перекладацької) практики
- IV. Вимоги до завершення практики
 - 4.1. Витяг із силабусу до ОК «Виробнича (перекладацька) практика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
- V. Оцінювання виробничої (перекладацької) практики
 - 5.1. Витяг із силабусу до ОК «Виробнича (перекладацька) практика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
 - 5.2 Витяг із силабусу до ОК «Виробнича (перекладацька) практика» другого (магістерського) рівня вищої освіти
 - 5.3 Шкала оцінювання
 - 5.4 Критерії оцінювання
- VI. Зразки та приклади оформлення документації про проходження практики
 - 6.1 Титульна сторінка: зразок
 - 6.2 Щоденник практики
 - 6.2.1 Щоденник практики: зразок
 - 6.2.2 Щоденник практики: приклад

- 6.3 Звіт про проходження практики
 - 6.3.1 Звіт про проходження практики: зразок
 - 6.3.2 Звіт про проходження практики: приклад
- 6.4 Письмова інформація про базу практики

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

1. Приклади оформлення документації про проходження практики студентами
2. Контактна інформація кафедри німецької філології Карпатського університету імені Василя Стефаника

I. ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства в умовах розширення міжнародних зв'язків та обміну інформацією підготовка спеціалістів, які володіють декількома мовами і здатні виконувати роль посередника у спілкуванні представників різних мовних колективів, – важливе завдання сучасних університетів. Виробнича перекладацька практика є важливою ланкою в системі підготовки спеціаліста до практичної діяльності, яка надає студентам можливість застосовувати у практичній діяльності знання, здобуті у результаті вивчення теоретичних курсів з перекладознавства, а також практичні знання і навички, здобуті на заняттях з практики перекладу. Тільки поєднання теоретичної і практичної підготовки надає можливість фахівцям з перекладу долати труднощі перекладу будь-якого рівня. Перекладацька практика студентів спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – німецька) є невід'ємною частиною освітньо-професійної програми та різновидом навчальних занять, що забезпечують якісну професійно-практичну підготовку студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Дані методичні рекомендації допоможуть здобувачам ОР «Бакалавр» та ОР «Магістр» підготуватися до проходження виробничої (перекладацької) практики, пройти її, виконавши передбачені завдання та завершити практику. «Методичні рекомендації» подають інформацію про розподіл годин для проходження практики, інформацію про перелік матеріалів документації про проходження практики, включаючи вимоги до їх оформлення, зразки та приклади. В «Методичних рекомендаціях» подана також інформація про оцінювання практики. Особливістю «Методичних рекомендацій» є приклади оформлення документації про проходження практики, подані керівнику практики здобувачами першого (бакалаврського) рівня – студентами спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – німецька), груп Н-41 та Нз-41, які під час 7-го семестру (листопад 2024) проходили виробничу (перекладацьку) практику на базах практики в м. Івано-Франківськ.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ

2.1 Нормативне забезпечення проходження практики

Виробнича (перекладацька) практика студентів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, що навчаються за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно) (перша – німецька) є важливою складовою частиною підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері перекладу.

Студенти першого (бакалаврського) рівня проходять виробничу (перекладацьку) практику у 7-му семестрі, здійснюючи перекладацьку діяльність на базах практики. Практика завершується підготовкою документації та звітом про проходження практики (залік).

Студенти другого (магістерського) рівня проходять виробничу (перекладацьку) практику у 3-му семестрі, здійснюючи перекладацьку діяльність на базах практики. Практика завершується підготовкою документації та звітом про проходження практики (залік).

Нормативне забезпечення проведення перекладацької практики на факультеті іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника здійснюється на основі таких документів:

- Закон України «Про вищу освіту» (стаття 51);
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів в Україні: Наказ Міністерства освіти і науки України;
- Положення про проведення практики студентів в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (від 28 квітня 2023 р.);
- Освітньо-професійні програми;
- Державні стандарти;
- Навчальні плани підготовки бакалаврів; Навчальні плани підготовки магістрів
- Силабус освітньої компоненти (ОК) «Виробнича (перекладацька) практика» першого рівня вищої освіти “Бакалавр” за ОП “Німецька мова і література, англійська мова” Спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізації 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно), (перша - німецька).
- Силабус освітньої компоненти (ОК) «Виробнича (перекладацька) практика» другого рівня вищої освіти “Магістр” за ОП “Німецька мова і література, англійська мова, переклад” Спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізації 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно), (перша - німецька).
- Інструкції з охорони праці та навколишнього середовища.

Перекладацька практика студентів передбачає надбання умінь практичного використання перекладацьких засобів в умовах усного послідовного, а також письмового перекладу з німецької мови і на німецьку

мову. Особлива увага приділяється виробленню практичних умінь в сфері перекладацької діяльності в діловому спілкуванні, листуванні, і особливо під час встановлення ділових стосунків з закордонними партнерами.

2.2. Витяг із силабусу ОК «Виробнича (перекладацька) практика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Анотація

Виробнича практика (перекладацька) здобувачів є невід’ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців університету і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації на виробництві, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (В11 Філологія). Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР «Бакалавр».

Мета та цілі

Метою виробничої (перекладацької) практики є надання здобувачам можливості набутти практичних навичок перекладу безпосередньо на виробництві. До таких виробництв належать: бюро перекладів, партнерські компанії та товариства (українсько-німецькі, українсько-австрійські, українсько-швейцарські), підприємства, до клієнтів яких належать юридичні чи фізичні особи німецько-мовних країн (Німеччина, Австрія, Швейцарія). Виробництва, де проходить виробнича (перекладацька) практика, знаходяться в місті Івано-Франківськ або в Івано-Франківській області. Між Карпатським національним університетом імені Василя Стефаника та виробництвами (базами практики) укладені угоди.

Під час виробничої практики здобувач має:

- застосовувати у практичній діяльності знання з теорії та практики перекладу
- оволодіти сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності
- ознайомитися з робочим місцем перекладача, сучасним обладнанням та технікою
- зрозуміти в потребі постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької діяльності

Цілі виробничої практики зумовлені особливостями професійної філологічної підготовки майбутніх фахівців:

- усвідомити професійну значущість перекладацьких знань, прагнення постійного професійного розвитку
- усвідомити умови для фахової адаптації, бути залученим до активної діяльності у професійних колективах
- ознайомитися із специфікою робочого місця та професійних обов’язків

перекладача ➤ формувати вміння виконувати різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних технічних засобів ➤ формувати творчий, дослідницький підхід до організації перекладацької діяльності, вміти здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної перекладацької діяльності, а також діяльності професійних перекладачів
--

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі викладання німецької мови як основної іноземної мови, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- здатність працювати в команді та автономно
- здатність спілкуватися іноземною мовою
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Фахові компетентності

- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя
- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань
- усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами, зокрема німецькою та другою іноземною
- здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів
- здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення
- здатність до організації ділової комунікації
- здатність використовувати різноманітні перекладацькі прийоми та методи при перекладі текстів різних жанрів і стилів з основної іноземної мови

Програмні результати навчання

- вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ми) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності
- використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів
- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення і використовувати їх для розв'язування складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузях філології
- вміти застосовувати перекладацькі прийоми та методи для забезпечення перекладу текстів різних стилів і жанрів

2.3 Витяг із силабусу ОК «Виробнича (перекладацька) практика» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Анотація

Виробнича практика (перекладацька) здобувачів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців університету і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації на виробництві, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддям праці в галузі їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку (035 Філологія). Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних умінь і знань відповідно до ОКР «Магістр».

Програмні компетентності
<u>Інтегральна компетентність</u> Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі викладання німецької мови як основної іноземної мови, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. <u>Загальні компетентності</u> • Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. • Здатність бути критичним та самокритичним • Здатність працювати в команді та автономно. • Здатність спілкуватися німецькою мовою. • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. • здатність до адаптації та дії в новій ситуації • здатність генерувати нові ідеї (креативність) <u>Фахові компетентності</u> • Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. • здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань • Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів німецької та англійської мов для досягнення запланованого прагматичного результату • Здатність формулювати різноманітні тематичні питання/ проблеми в галузі перекладознавства, виокремлювати їх серед загальних тематичних питань/ проблем лінгвістичної науки
Програмні результати навчання 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. 2. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній науці 3. Оцінювати та критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. 4. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. 5. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. 6. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач и проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, частково в умовах неповної/ недостатньої інформації та суперечливих вимог. 7. Розуміти і дотримуватися міжособистісних, міжкультурних, соціальних і

професійно-
етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових та
виробничих умовах.
Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй
діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОР «БАКАЛАВР» ТА ЗДОБУВАЧІВ ОР «МАГІСТР»

3.1 Загальна організаційна інформація

Організаційна інформація про виробничу (перекладацьку) практику для здобувачів ОР «БАКАЛАВР» така:

- *Час проходження:* 7-ий семестр навчання, здебільшого в листопаді (або/ також відповідно до графіку практик ФІМ)
- *Тривалість:* 2 тижні
- *Навчальне навантаження:* 90 академічних годин
- *Кредити ECTS:* 3 кредити

Організаційна інформація про виробничу (перекладацьку) практику для здобувачів ОР «МАГІСТР» така:

- *Час проходження:* 3-ий семестр навчання, здебільшого в листопаді (або/ також відповідно до графіку практик ФІМ)
- *Тривалість:* 2 тижні
- *Навчальне навантаження:* 90 академічних годин
- *Кредити ECTS:* 3 кредити

3.2 Таблиця (пропонованого) розподілу годин

Номер п/п	Вид роботи/ вид завдання	Передбачений час на виконання
1.	Участь в настановній нараді, ознайомлення з Наказом, ознайомлення з силабусом ОК «Виробнича (перекладацька) практика», ознайомлення із змістом курсу на d-learn	5 год.
2.	Читання «Методичних рекомендацій до виробничої (перекладацької) практики», ознайомлення із зразками та прикладами оформлення документації.	4 год.
3.	Налагодження контакту з базою практики, відвідування бази практики для отримання завдання, перше знайомство з базою практики	4 год.
4.	Детальне ознайомлення із завданнями на переклад, які отримані на базі практики, планування роботи над завданням, консультативна бесіда щодо виконання завдання із керівником практики від бази практики	5 год.

5.	Виконання завдання перекладу. 1 етап	15 год.
6.	Виконання завдання перекладу. 2 етап	15 год.
7.	Виконання завдання перекладу. 3 етап	10 год.
9.	Бесіда з керівником від бази практики для написання опису бази практики	3 год.
10.	Оформлення документації про проходження практики. 1 етап	10 год.
11.	Оформлення документації про проходження практики. 2 етап	7 год.
12.	Кінцеве оформлення документації про проходження практики, подача документації керівнику практики від кафедри	6 год.
13.	Участь в захисті матеріалів практики	6 год.
	Разом годин	90 год.

3.3 Зміст виробничої (перекладацької) практики

Зміст перекладацької практики обумовлений напрямком діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики і повинен відповідати вимогам спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно), (перша – німецька).

Використовуючи лексико-граматичний мінімум відповідної галузі та іншомовні джерела, в умовах письмових ділових контактів із використанням прийомів і методів письмового спілкування та відповідних методів оформлення ділової документації студент повинен перекладати ділові листи, протоколи, відповідну документацію організації, контракти, технічні інструкції тощо.

План та календарний графік проходження перекладацької практики може складатися керівником практики від університету та студентом.

3.4. Бази виробничої (перекладацької) практики

Перекладацька практика студентів зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями), спеціалізація 011.043 Германські мови та літератури (переклад включно), (перша – німецька) здійснюється на базах підприємств, установ та організацій, що відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

Розподіл студентів для проведення перекладацької практики відбувається відповідно до наявності баз практики і кількості місць на кожній з них і оформляється наказом по університету.

3.5. Організація і керівництво виробничої (перекладацької) практикою

3.5.1 Організаційні обов'язки кафедри німецької філології

На факультеті іноземних мов Карпатського національного університету імені Василя Стефаника навчально-методичне керівництво і виконання програми перекладацької практики забезпечують завідувач кафедри німецької філології та керівники/методисти практики від кафедри німецької філології.

До керівництва перекладацькою практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри, викладачі ОК «Вступ до перекладознавства» та ОК «Теорія і практика перекладу».

Кафедра німецької філології, що є відповідальною за підготовку та порядок проведення перекладацької практики студентів, забезпечує наступні організаційні заходи:

- розробку програми перекладацької практики;
- визначення баз практики;
- інструктаж студентів з питань безпеки та охорони праці;
- проведення установчої та заключної конференцій з перекладацької практики
- контроль завідувача кафедри німецької філології та керівників практики від кафедри за ходом практики.

Загальне керівництво практикою на підприємстві здійснюється головними фахівцями або їх заступниками, безпосереднє керівництво покладається на керівників структурними підрозділами та на окремих висококваліфікованих спеціалістів.

3.5.2 Обов'язки керівника/ методиста практики від кафедри німецької філології та факультетського керівника практики

Для організації виробничої (перекладацької) практики завідувачем кафедри німецької філології призначається факультетський керівник практики. Він готує наказ з розподілом студентів по базах практики, розпорядження, які подаються у Відділ практики університету. Також факультетський керівник практики організовує та проводить перед початком практики настановну нараду для студентів, на якій студенти ознайомлюються з наказом та необхідною інформацією.

Керівник практики/ методист практики від кафедри німецької філології є відповідальним за:

- розподіл студентів за базами практики та підготовку наказів з практики;
- підготовку факультетського розпорядження про проходження практики;
- підготовку наказу про проведення перекладацької практики за два тижні до початку практики;
- підготовку студентської документації (договори на практику, розпорядження, щоденники тощо);

Факультетський керівник практики зобов'язаний:

- перед початком перекладацької практики контролювати готовність баз практики до прийому студентів;
- проводити організаційні заходи перед початком і по закінченню практики (настановні та заключні конференції);
- інструктувати студентів про порядок проходження перекладацької практики та надати їм документи, необхідні для проходження практики (угоди на практику, зразки щоденників, звітної документації тощо);
- допомогти студентам скласти календарний графік проходження практики;
- консультувати практикантів з питань проходження практики;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечити якісне проходження практики згідно з програмою;
- контролювати проведення обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- своєчасно подавати інформацію про початок перекладацької практики, хід практики та закінчення практики керівнику навчально-виробничих практик;
- у складі комісії приймати диференційований залік з практики;
- подати письмовий звіт про проведення та результати практики керівнику навчально-виробничих практик ПНУ.

3.5.3 Обов'язки керівника практики від бази практики

Обов'язки керівників практики від баз практики зазначені в угоді на проведення практики.

Керівник практики від підприємства (бази практики) зобов'язаний:

- прийняти студента (студентів) на практику згідно з календарним планом проходження практики;
- створити необхідні умови для виконання студентами програми практики;
- контролювати забезпечення відповідних умов роботи і проведення обов'язкового інструктажу безпеки праці: ввідного та на робочому місці;
- всебічно сприяти дотриманню студентом графіку та виконанню програми практики, консультувати студента, залучати його до виконання виробничих завдань;
- надати студентам-практикантам і керівникам практики від кафедри німецької філології можливість користуватися кабінетами, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- після закінчення практики ознайомитися зі звітом студента про практику і виставити попередню оцінку.

3.6 Організація проходження виробничої (перекладацької) практики студентом-практикантом

3.6.1 Завдання студента-практиканта перед практикою

До завдань студента-практиканта перед практикою належать:

- взяти участь у настановній нараді з практики, яку проводить факультетський керівник практики. На нараді можуть бути присутні також керівники від баз практики;
- ознайомитись з Наказом про практику та Розпорядженням з розподілом студентів для проходження практики, щоб довідатися про:
 - а) базу практики та керівника;
 - б) терміни практики;
 - в) обов'язки студентів під час практики;
 - г) документи та матеріали;
 - д) терміни здачі матеріалів практики;
 - е) зразки звітних матеріалів та ін.
- налагодити контакт (мейлом чи телефоном) з керівниками практики;
- отримати від університету (керівника практики) консультації стосовно оформлення всіх необхідних документів (щоденник практики, інформація про базу практики, оригінальні документи та переклади, звітна документація тощо);
- своєчасно прибути на базу практики з оформленим щоденником практики та одним примірником угоди про практику;

3.6.2 Завдання студента-практиканта впродовж практики

До завдань студента-практиканта впродовж практики належать:

- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та доручення керівника практикою від підприємства; передбачається виконання студентом-практикантом такого обсягу завдань для перекладу:
 1. 3-6 стор. формату А4 з німецької мови на українську мову
 2. 2-4 стор. формату А4 з української мови на німецьку мову
- систематично вести записи у щоденнику практики, фіксувати обсяг та зміст виконаної за день роботи;
- нести відповідальність за виконану роботу;

3.6.3 Завдання студента-практиканта після завершення практики

До основних завдань студентів-практикантів після завершення виробничої (перекладацької) практики належать три завдання:

1-е завдання студента-практиканта після завершення практики: підготовка звітної документації про проходження практики для представлення керівнику-методисту від фахової кафедри.

До документів про проходження практики належать:

1. Щоденник практики з власними коментарями щодо виконаних завдань
2. Звіт про проходження практики, який включає:
 - 2.1 переклад:
 - одного з документів (матеріалів), отриманий від бази практики та виконаний впродовж практики з української мови на німецьку
 - одного з документів (матеріалів), отриманий від бази практики та виконаний впродовж практики з німецької мови на українську
 - 2.2 термінологічний глосарій на основі виконаних завдань з перекладу
 - 2.3 детальний опис про виконання завдань перекладу з інформацією про прийоми перекладу, технології, труднощі які виникали під час перекладу, особистий досвід, та – обов'язково – висновки та пропозиції, які можуть бути корисні при перекладі та пропозиції щодо організації виробничої (перекладацької) практики
3. письмова інформація про базу практики німецькою мовою, так званий опис бази практики, в якому подається загальна інформація про базу (назва, адреса, контактні дані, керівництво, кількість працівників, рік заснування та інше, яке пропонується студентом/кою-практикантом/кою) та інформація про специфіку роботи бази (види перекладів, які проводяться, терміни виконання, замовники перекладів, виконання перекладів працівниками та інше, яке пропонується студентом/кою-практикантом/кою).

2-е завдання студента-практиканта після завершення практики: вчасна (в межах 1-го чи 2-х тижнів після закінчення практики) подача матеріалів практики на кафедру німецької філології, а саме методисту практики;

3-е завдання студента-практиканта після завершення практики: участь у підсумковій конференції, на якій відбувається захист матеріалів про проходження практики.

3.6.4 Вимоги до змісту документації про проходження виробничої (перекладацької) практики:

Кожен документ в документації про практику має обов'язково мати окремий титульний аркуш із такими поданими даними:

- Назва документа, яка подана в переліку документів
- Ім'я та прізвище студента/ки-практиканта/ки
- час проходження практики (дата початку та завершення практики, згідно розпорядження)
- підписи керівників практики

До загальних вимог до оформлення кожного документа належать:

- > Шрифт Times New Roman – кегль 14 – інтервал 1,0 – поля: зверху, знизу, справа та зліва 2,0. Вирівнювання полів (Blocksatz);
- > Між пунктами/ частинами документа пропускається рядок; можна користуватися відступом перед та після нового рядка, не пропускаючи цілий рядок;
- > Обов’язкова нумерація сторінок, титульна сторінка не нумерується;
- > Після крапки, двокрапки, коми, знаку питання чи знаку оклику та після тире обов’язковий пробіл (*space*), після номерів пунктів також пробіл, перед дужкою та після дужки також пробіл;
- > Крапка обов’язкова лише в кінці речення, але не в заголовках;
- > Курсивом лише пряма мова (викладача-практиканта чи студентів);
- > На кінці сторінки не писати одне речення (чи заголовок), а переносити його на наступну сторінку

IV. Вимоги до завершення практики

4.1 Витяг із силабусу ОК «Виробнича перекладацька практика» для першого (бакалаврського) рівня

Вимоги до завершення практики	Виробнича практика вважається завершеною за умови виконання здобувачами всіх вимог до практики. Виконання практики завершується підготовкою документації та захистом звіту про практику. Документація про практику містить наступні компоненти: 1. <u>Щоденник</u> проходження практики, який містить: інформацію про виконані завдання, час, виділений на виконання завдань, інформацію про джерела, якими доводилося користуватися для виконання отриманих робіт, та короткі записи про практичні навички, отримані при виконанні завдань перекладу; 2. <u>Звіт</u> про проходження виробничої практики, який містить: детальний опис виконаних завдань під час практики (види перекладу, особливості діяльності при цих видах перекладу, використання сучасних технологій), зразки перекладених матеріалів, спостереження на робочому місці, функціональні обов’язки практиканта 3. <u>Опис</u> підприємства, де проходила практика з інформацією про загальну структуру, відділи, функції працівників підприємства, види перекладацьких робіт, замовників тощо. В силабусі ОК «Виробнича перекладацька практика» для другого (магістерського) рівня передбачено, що до документації про проходження
-------------------------------	---

	виробничої (перекладацької) практики може відноситися також: 4. Характеристика студента-практиканта з місця проходження практики, яка підписана або керівником підприємства, або відповідальним за практику на підприємстві, та містить печатку та оцінку за проходження практики, яку виставляє підприємство. В характеристиці обов'язково вказані: дані про робоче місце та функціональні обов'язки практиканта та обсяг виконаних робіт під час проходження практик.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук керівника-методиста, направляється на практику вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу. Підсумковий контроль здійснюється у формі захисту практики. До захисту практики допускаються студенти, які своєчасно і в повному обсязі виконали програму практики і надали в термін 7-ми днів після завершення практики всю звітну документацію.
Підсумковий контроль	Захист практики включає письмовий та усний публічний звіт студента-практиканта відповідно до Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Усний звіт студента включає: розкриття цілей і завдань практики, опис виконаної роботи з кількісними та якісними показниками, висновки і пропозиції щодо змісту та організації практики, вдосконалення програми практики. Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями: - обсяг виконаної роботи; - якість перекладів, висновків і пропозицій; - вчасність і якість подання звітної документації; - організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи здобувача освіти.

V. Оцінювання практики

5.1 Витяг з силабусу ОК «Виробнича (перекладацька) практика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Система оцінювання навчальної дисципліни ¹	
Загальна система оцінювання освітньої компоненти	Оцінювання здійснюється на основі: <u>Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</u> Рейтинг перекладацької практики складається із суми середніх оцінок за: - рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази; - фахові навички практиканта: навички як усного послідовного, так і письмового перекладу, а також навички ділового листування та оформлення ділових паперів згідно з вимогами стандарту. - ведення та оформлення звітної документації згідно до вимог Програми проходження практики; - трудову дисципліну та ставлення до роботи, підтверджене й оцінене керівником практики від підприємства Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за практику, становить <u>100 балів</u>, яка є сумою балів: - 40 балів за мовну підготовку - 40 балів, які студент-практикант отримує безпосередньо на підприємстві за виконання отриманих завдань з перекладу

¹ 7 – номер розділу оцінювання практики в силабусі

	- 10 балів за дотримання вимог щодо оформлення звітної документації про проходження практики, включаючи терміни подачі звітних матеріалів; -10 балів за виконання передбачених функціональних обов'язків та за ставлення до проходження практики та професійну поведінку; Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Керівник практики інформує адміністрацію навчального закладу щодо фактичних термінів початку і закінчення практики, складу груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліни, стану охорони праці і протипожежної безпеки на базі практики та з інших питань організації і проведення практики.
--	--

5.2 Витяг з силабусу ОК «Виробнича (перекладацька) практика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Система оцінювання навчальної дисципліни
Оцінювання здійснюється на основі: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за практику, становить <u>100 балів</u>, яка є сумою балів: (i) <u>50 балів</u>, які студент-практикант отримує безпосередньо на підприємстві за виконання отриманих завдань з перекладу, за виконання передбачених функціональних обов'язків та за ставлення до проходження практики та професійну поведінку; (ii) <u>30 балів</u>, які студент отримує за дотримання вимог щодо оформлення звітної документації про проходження практики, включаючи терміни подачі звітних матеріалів; (iii) <u>20 балів</u>; які студент отримує за захист матеріалів практики на звітній конференції; Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Керівник практики інформує адміністрацію навчального закладу щодо фактичних термінів початку і закінчення практики, складу груп студентів, які пройшли

практику, їх дисципліни, стану охорони праці і протипожежної безпеки на базі практики та з інших питань організації і проведення практики.

5.3 Шкала оцінювання

Інтервальна шкала оцінок встановлює взаємозв'язки між рейтинговими показниками і шкалами оцінок. Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS здійснюється згідно з інтервальною шкалою оцінок.

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	70 – 79 (добре)		
D	65 – 69 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 64 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Рейтинг виробничої (перекладацької) практики складається із суми середнього балу за:

- рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази;
- фахові навички практиканта: навички як усного послідовного, так і письмового перекладу, а також навички ділового листування та оформлення ділових паперів згідно з вимогами стандарту.

- ведення та оформлення звітної документації згідно до вимог Програми проходження практики;
- трудову дисципліну та ставлення до роботи, підтверджене й оцінене керівником практики від підприємства у Відгуку про проходження студентом практики.

Поточне оцінювання всіх складових практики студента здійснюється в національній 4-бальній системі («5», «4», «3», «2»). Після закінчення перекладацької практики (після перевірки звітної документації) виставляється **середня** оцінка за рівень мовної підготовки практиканта, фахові навички практиканта, ведення та оформлення звітної документації, трудову дисципліну й ставлення до роботи згідно з 4-бальною шкалою. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал таким чином:

1. Рівень мовної підготовки практиканта та використання відповідної термінологічної бази:

- „5» – 40 балів;
- „4» – 30 балів;
- „3» – 20 балів;
- „2» – 10 балів;

2. Фахові навички практиканта з перекладу, ділового листування й оформлення ділових паперів згідно з вимогами стандарту:

- „5» – 40 балів;
- „4» – 30 балів;
- „3» – 20 балів;
- „2» – 10 балів;

3. Ведення та оформлення звітної документації згідно вимог Програми проходження практики:

- „5» – 10 балів;
- „4» – 8 балів;
- „3» – 6 балів;
- „2» – 4 бали;

4. Трудова дисципліна та ставлення до роботи:

- „5» – 10 балів;
- „4» – 8 балів;
- „3» – 6 балів;
- „2» – 4 бали;

Рейтинг студента за перекладацьку практику є сумою рейтингових балів за вищеназвані чотири складові. Максимальний рейтинг студента за перекладацьку практику становить 100 балів.

5.4. Критерії оцінювання практики

Оцінка “відмінно” виставляється студентові, який повністю виконав програму практики, тобто виконав усі завдання, передбачені графіком проходження практики, показав високій рівень мовної підготовки, використовуючи відповідну термінологічну базу. Для отримання відмінної

оцінки студент повинен показати навички письмового перекладу, а також навички ділового листування та оформлення ділових паперів згідно з вимогами стандарту. На оцінку “відмінно” заслуговує студент, який не мав нарікань з боку керівника практики від підприємства та університету щодо дотримання трудової дисципліни. Попередня оцінка керівника від підприємства повинна бути “відмінно”.

Оцінка “добре” виставляється студентові, який повністю виконав програму практики й дотримувався графіка проходження практики, показав відповідний рівень мовної підготовки, має достатню термінологічну базу. На оцінку “добре” заслуговує студент-практикант, який продемонстрував добрі навички письмового перекладу, ділового листування та оформлення ділових паперів. На оцінку “добре ” заслуговує студент, який не мав нарікань з боку керівника практики від підприємства та університету щодо дотримання трудової дисципліни.

Оцінка “задовільно” виставляється студентові, який виконав програму практики не повністю, тобто не всі завдання, передбачені графіком проходження перекладацької практики було виконано повністю по провіні студента (виконано частково, виконано без дотримання передбаченого терміну). На оцінку “задовільно” заслуговує студент, що має задовільний рівень мовної підготовки, вміє користуватися відповідними термінами при перекладі з німецької та на німецьку мову, продемонстрував навички письмового перекладу, а також достатні навички ділового листування та оформлення ділових паперів. Студент не повинен мати серйозних нарікань з боку керівника практики від підприємства.

Оцінка “незадовільно” виставляється студентові, який не виконав програму практики. Студент, який не з’явився на базу практики в день початку практики або покинув базу практики достроково вважається таким, який не виконав програму практики.

VI. Зразки та приклади оформлення документації про проходження виробничої (перекладацької) практики

6.1 Титульна сторінка документації²: зразок

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет іноземних мов
Кафедра німецької філології

ДОКУМЕНТАЦІЯ

про проходження виробничої (перекладацької) практики
з ОІМ (німецька)

студента/ки
Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(гр. _____)

ОР «Бакалавр»

ОП «Німецька мова і література, англійська мова»

ОР «Магістр»

ОП «Німецька мова і література, англійська мова, переклад»

Час проходження практики: _____

База практики:

Керівники

від кафедри німецької філології:
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

від бази практики:
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Івано-Франківськ

202_

² Під титульною сторінкою мається на увазі (і) титульна сторінка папки, в якій студент-практикант подає документацію про проходження практики в друкованому вигляді або (ii) перша сторінка PDF-документу з документацією про проходження практики, якщо документація здається в електронному варіанті

6.2 Щоденник практики

6.2.1 Щоденник практики: зразок

Титульна сторінка

ЩОДЕННИК
проходження виробничої (перекладацької) практики

з ____ .11.202__ до ____ .11.202__

студента/ки-практиканта/ки

Ім'я Прізвище

гр. ____

База практики:

Керівник практики
від кафедри німецької філології:
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник практики від бази практики:
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Івано-Франківськ

202__

Наступні сторінки щоденника

Найкраще оформляти щоденник у вигляді таблиці, де зліва вказані всі дати часу проходження практики, починаючи з дати настановної наради та завершуючи датою, коли були здані матеріали практики методисту від кафедри німецької філології, а справа вказуючи виконані завдання та примітки до їх виконання, де подаємо коротко інформацію про труднощі у процесі перекладу, шляхи їх подолання та власний набутий новий досвід.

Щоденник має мати такий зразок:

<i>Дата</i>	<i>Виконані завдання</i>	<i>Примітки до виконання завдань</i>
01.11.202__	Участь в настановній нараді	
04.11.202__	Знайомство з базою практики	
.....		

26.11.202__	Здача матеріалів практики методисту	
-------------	-------------------------------------	--

6.2.2 Щоденник практики: приклад

Приклад 1

Титульна сторінка

ЩОДЕННИК
проходження виробничої (викладацької) практики з
04.04.2024 до 17.04.2024
студентки-практикантки
Аліни Черновської
гр. Н-41

База практики:
Відділ літератури іноземними мовами ІФОУНБ ім. І. Франка

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька
Керівник від бази практики:
Ольга Войтичук

Івано-Франківськ 2024

Сторінки щоденника

Дата	Виконані завдання	Примітки
05.11.2024	<i>Участь в настановній нараді</i>	<i>Перший день перекладацької практики розпочався з повернення до добре знайомого місця — Бібліотеки іноземних мов. Керівником практики є пані Оля, з якою ми вже мали честь працювати раніше під час заходів на попередніх курсах, коли організовували різні сценічні постановки, лекції та знайомства. Професіоналізм, підтримка і поради наших керівників практики стали для нас важливими елементами нашого навчального процесу. Цього дня нам детально пояснили суть нашої роботи та основні принципи перекладацької діяльності. Ми обговорили тип статей, які будемо перекладати, визначили основні завдання й цілі практики. Я була обрана старостою групи, тож я відчула додаткову відповідальність за організацію нашої роботи. Я створила групу в одному з месенджерів для швидкої комунікації між моїми одногруппниками та обмінялася контактами з пані Олею.</i>
06.11.2024	<i>Розподіл робіт</i>	<i>Другий день практики ознаменувався початком нашої основної роботи. Ми отримали шість статей для перекладу, усі об'єднані спільною темою — війна в Україні. Кожен із нас мав можливість самостійно обрати статтю, яка його зацікавила. Я надіслала всі матеріали в нашу групу, і ми разом обговорили їхній розподіл. Тепер, маючи обрані статті, ми готові до виконання нашого головного завдання.</i>

07.11.2024	<i>Стаття Галини Петросаняк "Жінки у війні"</i>	<i>Сьогодні я приступила до перекладу статті Галини Петросаняк "Жінки у війні". Це особлива тема, яка мені надзвичайно близька, адже роль жінок у суспільстві, особливо в умовах війни, викликає в мене щире зацікавлення й повагу. Тож робота з цим текстом стала для мене не лише професійним, але й особистим досвідом. Галина Петросаняк — авторка, з творчістю якої я вже знайома. Мені пощастило відвідати одну з її лекцій, де вона ділилася власним життєвим шляхом і творчими ідеями. Тепер, працюючи над її статтею, я маю можливість глибше познайомитися з її стилем і поглядами. Цей переклад — не просто технічний процес, а також можливість долучитися до важливої теми. Я підбрала заголовок, переклала вступ.</i>
08.11.2024	<i>Початок перекладу</i>	<i>Перші кроки в перекладі вимагали особливої уваги до змісту тексту. Я ретельно опрацьовувала кожен абзац, намагаючись відчувати як авторка описує життєві обставини та досвід українських жінок під час війни. Стаття дуже наповнена та інформативна, я дуже хотіла передати думку максимально точно та виразно і вже сьогодні я переклала перші абзаци.</i>
09.11.2024	<i>Лексичний аналіз</i>	<i>Сьогодні я приділила особливу увагу лексичному аналізу. Спочатку виписувала всі незнайомі слова, які відразу здавалися важливими для створення глосарію воєнної лексики. Щоб глибше зрозуміти значення кожного терміна я переважно зверталася до однововного словника, зокрема «Duden», який став незамінним помічником у цьому процесі. Використання ресурсів дозволило мені точніше передати зміст і значення термінів. Я також продовжувала перекладати наступні абзаци і часто поверталась редагувати минулі, вже перекладені.</i>
10.11.12	<i>Процес структурування перекладу</i>	<i>Коли загальна картина почала вимальовуватися, а всі слова були перекладені, я приступила до структурування своєї роботи: розподіляла текст по абзацах, упорядковувала інформацію і вдосконалювала деталі.</i>
11.11.2024	<i>Відкриття під час роботи</i>	<i>Під час роботи над текстом я відкрила для себе не лише нові лексичні аспекти, але й багато цікавих фактів, про які раніше не знала. Стаття містить згадки про моє рідне місто, Івано-Франківськ, і про Оксану Рубаняк — молоду командирку підрозділу Збройних Сил України, яка також родом з Івано-Франківська. Захоплена її історією, сьогодні я вирішила більше дізнатися про Оксану Рубаняк. Одразу знайшла в мережі декілька матеріалів, прочитала інтерв'ю з нею та побачила, що є ще багато відеоматеріалів, які планую переглянути згодом.</i>
12.11.2024	<i>Кульмінація у роботі</i>	<i>Сьогодні був один із найпродуктивніших днів моєї роботи. Я завжди намагаюся закінчити розпочате без великих пауз, тому, приступивши до перекладу, я відразу вклала всі сили, щоб не розтягувати цей процес, щоб не втратити ритм і фокус. Я все менше редагувала минулі абзаци і це дало мені відчуття задоволення від виконаної роботи. Все починало виглядати так, як я собі уявляла. Це дозволило мені відчувати впевненість у своїх силах.</i>

13.11.2024	<i>Оцінка виконаного</i>	<i>Сьогодні я продовжила переклад, але відчувала, що не маю такого натхнення, як вчора. Це, мабуть, було пов'язано з навантаженням в університеті, тож навіть переклад статей — це творча робота, і для неї справді важливий відповідний настрій, який буває не завжди. Прочитавши матеріал, я оцінила, скільки залишилось роботи, і почала переживати, що можливо не досягну необхідного обсягу. Попри це, я хотіла якісний результат, тож вирішила поки не зважати на обсяг і перекладати так, як я це бачу.</i>
14.11.2024	<i>Останні корективи</i>	<i>Сьогодні я майже завершила роботу над статтею. Я виправила останні лексичні та орфографічні помилки. Загалом, була задоволена результатом, але продовжувала підкреслювати в документі моменти, в яких не була повністю впевнена. Я не редагувала їх відразу, а робила паузи для роздумів і рефлексії над виконаною роботою.</i>
15.11.2024	<i>Робота з глосарієм</i>	<i>У цей день я почала працювати над глосарієм, який ми маємо створити разом із колегами з моєї групи. Я почала виділяти в статті слова, що належать до воєнної лексики, та виписувала їх в окремий документ. Також я нагадала колегам, що ми повинні працювати над цим разом, і попросила їх також виділяти відповідні терміни, щоб ми могли їх об'єднати в один словник.</i>
16.11.2024	<i>Робота з глосарієм</i>	<i>Робота над глосарієм виявилася нескладною, а дуже цікавою та захопливою. Я вирішила виписати слова з статті і щоб зробити роботу зі словником простішою, додала до іменників закінчення, форму множини та три форми дієслів. Таким чином, я все ж змогла завершити це завдання за один день. Мені було дуже цікаво працювати, і сподіваюся, що результат стане корисним для інших.</i>
		<i>Я об'єднала наші роботи в один файл. Ми разом впорядкували його за алфавітом для зручності використання словника. Окрім цього, я відформатувала щоденник. Оскільки я вела його кожного дня нічого суттєвого змінювати не довелося, лише привести в читабельний вигляд. Також я почала працювати над звітом.</i>
17.11.2024	<i>Підготовка до здачі</i>	<i>Я впорядкувала всі свої документи, перечитала переклад і глосарій на наявність помилок. Трохи редагувала, але намагалася не вносити значних змін. Тож моя робота була готова до здачі. Я мала ще час до останнього дня здачі, тому була спокійна, знаючи, що виконала і завершила роботу вчасно.</i>

Приклад 2

Титульна сторінка

ЩОДЕННИК
проходження виробничої (перекладацької) практики

04.11.2024 до 18.11.2024

студентки-практикантки

Савіцької Ірини

гр. Нз-41

База практики: мовні курси “LoLa”

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька

Керівник від бази практики:
Наталія Турко

Івано-Франківськ
2024

Сторінки щоденника

Дата	Виконані завдання	Примітки
01.11.2024	Участь в настановній нараді	
04.11.2024	Знайомство з базою практики	
05.11.2024	Отримання першого тексту для перекладу	Текст містив складні політичні терміни; консультувалася з онлайн-словниками.
09.11.2024	Переклад тексту на тему політичної ситуації в Україні	Використано прийоми прямого перекладу, локалізації та адаптації.
12.11.2024	Редагування перекладеного тексту	Виявлено невідповідності у термінології; виправлено завдяки термінологічним базам.

Дата	Виконані завдання	Примітки
15.11.2024	Створення термінологічного глосарія з військовою термінологією	Глосарій включає ключові політичні терміни з українського контексту.
17.11.2024	Перевірка перекладу та підготовка текстів до здачі	Останній етап редагування.
18.11.2024	Написання звіту про виконану роботу	Відзначено нові навички роботи з прямим перекладом , адаптацією та локалізацією.
20.11.2024	Здача матеріалів практики на електронну адресу кафедри	

6.3 Звіт про проходження виробничої (перекладацької) практики: зразок

Титульна сторінка

ЗВІТ

про проходження виробничої (перекладацької) практики

____.04.202____ до ____04.202____

студента/ки-практиканта/ки

Ім'я Прізвище

гр. ____

База практики:

Методист практики
від кафедри німецької філології:
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник від бази практики:
Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Івано-Франківськ
202____

6.3.2 Звіт про проходження виробничої (перекладацької) практики: приклад

Приклад 1: *Аліна Черновська, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти,
гр. Н-41, проходила практику в листопаді 2024*

Фотозвіт

Опис виконаних під час практики завдань

Під час проходження перекладацької та виробничої практики на базі бібліотеки відділу іноземних мов імені Івана Франка я працювала над перекладом статті Галини Петросаняк — письменниці та перекладачки. Тема статті була присвячена ролі жінок у війні. Ця робота стала для мене абсолютно новим і цінним досвідом, оскільки потребувала опрацювання складної воєнної лексики, яка нині є надзвичайно актуальною.

Переклад статті вимагав особливої точності та уваги до деталей. Щоб перекладати якісно і достовірно, я приділяла значну увагу перевірці фактів, правильності імен, назв батальйонів та організацій. Ключовим було зберегти зміст статті, передати її суть і зробити текст зрозумілим для української аудиторії. Крім того, така робота вимагає уникнення домислів, що підкреслює важливість точності у перекладацькій діяльності.

Особливістю моєї роботи став підхід до дослідження термінології. Оскільки багато воєнних термінів було для мене новими, я зосередилася на використанні одномовних словників, таких як «Duden», та інших онлайн-ресурсів. Замість прямого перекладу на українську я намагалася зрозуміти значення кожного слова в контексті, що дозволило глибше опанувати термінологію. Я виписувала нові слова, самостійно їх вивчала та складала власний список термінів.

Однією з найважливіших частин практики стала робота над глосарієм. Разом із колегами з бази практики ми об'єднали наші напрацювання і створили спільний глосарій воєнної лексики. Він став універсальним інструментом, адже охоплював терміни не лише з однієї статті, а й із текстів на різні теми. Цей глосарій може стати корисним для всіх, хто займається перекладами текстів, пов'язаних із війною.

Тема війни є складною як для перекладу, так і для сприйняття світом. Робота з такими текстами дає відчуття відповідальності, адже вони передають правду про реалії України міжнародній аудиторії. Мене надихнуло знайомство з письменниками, авторами та перекладачами, які працюють над тим, щоб донести до німецькомовної спільноти в Німеччині, Австрії, Швейцарії та інших країнах складну, але важливу правду про український народ.

Ця практика стала для мене не лише професійним, а й особистісним викликом. Вона дозволила розвинути навички перекладача, опанувати нову лексику та відчувати причетність до важливої справи.

Я щаслива, що мала можливість долучитися до перекладацької роботи, яка сприяє поширенню знань про Україну за кордоном, і вважаю цей досвід надзвичайно цінним.

Висновки та пропозиції

Практика показала, що перекладацька діяльність, особливо на тему війни, вимагає ґрунтовного дослідження. Робота з новою лексикою дозволила зрозуміти важливість одномовних джерел, які допомагають не лише перекладати текст, а й глибше усвідомлювати його контекст. Створення глосарія стало важливим досягненням, адже цей інструмент структурує термінологію, полегшує роботу з подібними текстами і є корисним для авторів та перекладачів, які працюють з воєнною тематикою. Співпраця з колегами під час створення глосарія підкреслила значення командної роботи, оскільки це дозволяє врахувати більше термінів і тем. Водночас переклад текстів на воєнну тематику накладає велику відповідальність. Перекладач має точно передавати зміст, адже від цього залежить не лише якість перекладу, а й достовірність інформації, що впливає на міжнародне уявлення про Україну.

На основі отриманого досвіду пропоную кілька шляхів для вдосконалення перекладацької практики.

По-перше, варто продовжувати роботу над глосаріями воєнної лексики, залучаючи до цього більше студентів і фахівців. Розширення бази термінів зробить переклади більш точними та професійними.

По-друге, доцільно організувати семінари та тренінги для студентів і перекладачів, присвячені роботі з одномовними джерелами, дослідженню складної лексики і методам адаптації текстів для міжнародної аудиторії.

Ця практика стала для мене важливим і цінним досвідом. Вона дозволила розвинути навички дослідження лексики, роботи з фактами та міжкультурної комунікації. Усі ці аспекти сприятимуть підвищенню якості перекладів та ширшому поширенню знань про Україну у світі. Водночас переклад текстів на воєнну тематику накладає велику відповідальність. Перекладач має точно передавати зміст, адже від цього залежить не лише якість перекладу, а й достовірність інформації, що впливає на міжнародне уявлення про Україну.

На основі отриманого досвіду пропоную кілька шляхів для вдосконалення перекладацької практики.

По-перше, варто продовжувати роботу над глосаріями воєнної лексики, залучаючи до цього більше студентів і фахівців. Розширення бази термінів зробить переклади більш точними та професійними.

По-друге, доцільно організувати семінари та тренінги для студентів і перекладачів, присвячені роботі з одномовними джерелами, дослідженню складної лексики і методам адаптації текстів для міжнародної аудиторії.

Ця практика стала для мене важливим і цінним досвідом. Вона дозволила розвинути навички дослідження лексики, роботи з фактами та міжкультурної комунікації. Усі ці аспекти сприятимуть підвищенню якості перекладів та ширшому поширенню знань про Україну у світі.

Приклад 2: *Ірина Савицька, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, гр. Нз-41, проходила практику в листопаді 2024*

Застосовані прийоми перекладу

Під час практики я використовувала кілька основних прийомів перекладу:

Прямий переклад (еквівалентні вирази, пряма мова), це дозволяє передати зміст без змін у лексичному значенні. Застосовувався для термінів і фраз, що мали дослівні аналоги у цільовій мові, зокрема, для політичних термінів. Цей метод ефективний, коли необхідно зберегти точність та юридичну або наукову термінологію.

Адаптація — адаптування культурних та соціальних реалій до умов цільової мови. Наприклад, специфічні для України терміни, пов'язані з війною та політичною ситуацією, потребували переосмислення і переробки. Адаптація дозволила перекласти текст так, щоб він був зрозумілим для аудиторії, що може не мати попередніх знань про культуру оригіналу.

Локалізація — застосовувалась для адаптації культурних чи історичних особливостей, зокрема щодо літературних термінів або понять, які мають специфічне значення в українському контексті.

Деякі історичні факти, що є важливими для української культури, можуть потребувати пояснень чи адаптацій. Наприклад, згадка про "Голодомор" в українському контексті потребує чіткої локалізації, щоб пояснити їх значення для іноземного читача, що не знайомий з цими подіями.

Висновки і пропозиції: Перекладаючи складні матеріали у політичному контексті, я зрозуміла, наскільки важливо для перекладача розуміти культурний контекст. Потрібно приділяти більше уваги вивченню політичної та культурної специфіки, а також використовувати більшу кількість джерел для перевірки точності термінів. Окрім того, я вважаю, що для подальшого покращення перекладацького процесу необхідно регулярно працювати над власним словниковим запасом, особливо з урахуванням сучасних політичних і соціальних змін.

6.4 Письмова інформація про базу практики

Даний документ складається у довільній формі і включає опис історії виникнення, загальної структури, основних напрямків діяльності, атмосфери у колективі, власну діяльність на підприємстві у якості перекладача-практиканта з фотозвітом (за попереднім погодженням з керівником практики від бази практики та/або з керівництвом бази практики).

ДОДАТКИ: Приклади оформлення документації про проходження виробничої (перекладацької) практики

Приклад 1

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет іноземних мов
Кафедра німецької філології

ДОКУМЕНТАЦІЯ

про проходження виробничої (перекладацької) практики
з ОІМ (німецька)

студента/ки
Пірус Вікторії
(гр. Нз-41)
ОР «Бакалавр»
ОП «Німецька мова і література, англійська мова»

Час проходження практики: 4.11-18.11

База практики: Мовні курси “LoLa”

Керівники:

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька

Керівник від бази практики:
Наталія Турко

Івано-Франківськ

2024

ЩОДЕННИК
проходження виробничої (перекладацької) практики

04.11.2024 до 18.11.2024

студентки-практикантки

Пірус Вікторії

гр. Нз-41

База практики: Мовні курси “LoLa”

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька

Керівник від бази практики:
Наталія Турко

Івано-Франківськ

2024

<i>Дата</i>	<i>Виконані завдання</i>	<i>Примітки</i>
01.11.2024	Участь в настановчій нараді	онлайн-зустріч в Zoom
03.11.2024	Отримала від керівника практики основні завдання	
04.11.2024	Знайомство з колективом та керівником мовної школи “LoLa”	
05.11.2024	Ознайомлення з організацією, її структурою, робочим процесом та основними завданнями.	
06.11.2024	Ознайомлення з текстами різної тематики (загальної, професійної, військової).	
07.11.2024	Аналіз термінології, стилістичних особливостей, складності тексту	
08.11.2024	Виконання письмових перекладів текстів на українську мову та з української на німецьку, враховуючи особливості термінології та стилю	
09.11.2024	Редагування перекладів	Перевірка якості власного перекладу ,редагування помилок, уточнення термінів, поліпшення стилістики.
10.11.2024	Робота з технологіями	Використання програм для перекладу (chat gpt, google translate), перевірки граматики, створення тестів та матеріалів (Google Classroom, PowerPoint)
11.11.2024	Вивчення та обговорення труднощів під час перекладу: термінологія, культурні відмінності, лексичні особливості.	
12.11.2024	Написання звітів	Щоденний аналіз виконаної роботи: що вдалося, які труднощі виникли, які знання були застосовані.
13.11.2024	Комунікація у професійному середовищі	Участь у робочих зустрічах, дискусіях з колегами

14.11.2024	Участь у навчальних заняттях	Участь у них як помічник викладача, підготовка матеріалів
15.11.2024	Створення словників	На основі відео-, аудіо текстів з німецьких новин
16.11.2024	Виконання письмових перекладів текстів на українську мову використовуючи набуті знання	
17.11.2024	Розробка рекомендацій для покращення навчального процесу . Внесення власних ідей у проєкти чи завдання.	
18.11.2024	Аналіз виконаної роботи та отриманих навичок. звіт виконаної роботи	
26.11.2024	Здача матеріалів практики на електронну адресу керівника практики від кафедри німецької філології	

ЗВІТ

про проходження виробничої (перекладацької) практики

з **04.11.2024** до **18.11.2024**

студента/ки-практиканта/ки

Пірус Вікторії

гр. Нз-41

База практики: Мовні курси “LoLa”

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька

Керівник від бази практики:
Наталія Турко

Івано-Франківськ

2024

Виробнича практика є невід'ємною частиною освітньо-професійної програми з підготовки спеціалістів німецької філології. Її основною метою є закріплення теоретичних знань, здобутих студентами в процесі навчання, розвиток і вдосконалення практичних умінь та навичок, а також формування здатності самостійно приймати професійні рішення у реальних робочих умовах.

У період з 4 по 18 листопада я проходила виробничу практику в мовній школі "LoLa". Керівником школи є Турко Наталія.

Метою виробничої практики є :

- Закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчального процесу.
- Розвиток практичних навичок у використанні німецької мови в реальних умовах.
- Покращення комунікативних умінь, зокрема усного та письмового мовлення.
- Ознайомлення з методами викладання та організацією навчального процесу на мовних курсах.
- Формування вміння адаптуватися до професійного середовища.
- Розвиток аналітичних здібностей для оцінки прогресу учнів та власної діяльності.
- Відпрацювання навичок роботи з навчальними матеріалами та технічними засобами навчання.
- Підвищення впевненості у професійній діяльності через практичний досвід.

Індивідуальне завдання 1:

Übersetzung eines im deutschsprachigen Raum erschienenen Artikels von ukrainischen Kulturschaffenden aus dem Deutschen ins Ukrainische im Vergleich zu KI-generierter Übersetzung

Власний переклад	Google перекладач
А тепер ми танцюємо Як живуть українки з війною? Що означає нормальність, який сенс мають плани на майбутнє, якщо наступної миті може влучити ракета? Особистий есеї режисерки та письменниці Ірини Цілик. Авторка: Ірина Цілик (текст) та Даніель Граф (переклад), 09.12.2023 «Як ви думаєте, якою буде майбутня доля України?», — запитує нас німецький кінопродюсер під час ділової зустрічі, додаючи: «Ми маємо мислити стратегічно!» Наша розмова відбувається в Амстердамі в режимі спід-дейтингу в рамках найбільшого у світі фестивалю документального кіно: моя українська продюсерка й я сидимо за одним із численних столиків у форумі, а до нас підходять різні потенційні партнери, переважно продюсерки з європейських і північноамериканських країн, щоб дізнатися більше про наш проєкт. Усі ці люди такі ж різні, як і їхні запитання чи коментарі. Одна швейцарська продюсерка, наприклад, зауважила, що зараз є «вибір із багатьох війн», і засміялася. Це був жарт, я це зрозуміла. Ми, українці, зрештою, справжні цінителі гумору, особливо чорного, у часи війни. І це правда: вибору дійсно вистачає. Ось проєкт про біженців та їхні травми. Там ідеться про зґвалтування як форму воєнного злочину. Є також проєкт про посттравматичний стресовий розлад і реабілітацію військових ветеранів. Про тисячі викрадених дітей як один із показників геноцидної війни. Про реабілітацію колишніх полонених, яких катували. І так далі. Яка війна вам більше підходить? Та, що між Ізраїлем і ХАМАС? А може, та, що між	Як живуть українці з війною? Що означає нормальність, який сенс мають плани на майбутнє, якщо ракета може влучити в наступну мить? Особисте есе кінорежисера та письменниці Ірини Цілик. Ірина Цілик (текст) та Даніель Граф (переклад), 9 грудня 2023 р. Якою, на вашу думку, буде подальша доля України?» — запитує нас німецький кінопродюсер під час ділових переговорів, а потім додає: «Ми повинні мислити стратегічно!» Наша розмова відбувається в Амстердамі в режимі швидких побачень, в рамках найбільшого у світі фестивалю документального кіно: я та мій український продюсер сидимо за одним із численних столів на форумі, а також різні потенційні партнери, переважно продюсери з Європи та Країни Північної Америки, приходять, щоб ближче познайомитися з нашим проєктом. Усі ці люди такі ж різні, як і їхні запитання чи коментарі. Швейцарський продюсер, наприклад, сказав, що зараз «так багато воєн на вибір», і розсміявся. Це був жарт, я не заблукав. Адже ми, українці, справжні знавці гумору, особливо чорного у воєнний час. І це правда: вибір зараз великий. Ось проєкт про біженців та їхні травми. Це про зґвалтування як форму військового злочину. Є також проєкт з посттравматичного розладу та реабілітації ветеранів війни. Понад тисячі викрадених дітей як один із показників геноцидної війни. Про реабілітацію колишніх в'язнів, які зазнали тортур. І так далі. Яка це може бути війна? Між Ізраїлем і ХАМАС? А може між Вірменією та

Вірменією та Азербайджаном? Чи ще є інтерес до російсько-української війни, чи вона для вас більше не актуальна? Як українська кінорежисерка, яка працює над новим проектом — анімаційним документальним фільмом про моє життя, життя моїх близьких і ті зміни, що сталися з нами з початку війни, — я, звісно, розумію, що стратегічне мислення в нашій галузі важливе. Чи варто потенційним партнерам вкладати великі суми ще в один український проект? Як має виглядати драматургія, на чому базувати виробничий процес, коли в Україні війна триває вже десять років, і щасливого кінця поки що не видно? Чи будуть самі режисери живими й при здоровому глузді, коли довгий анімаційний процес нарешті завершиться? Роздумуючи над останнім питанням, я легенько пирснула зі сміху. Хоча тут, богу свідку, немає нічого смішного. Минулого літа моя добра знайома й колега, українська письменниця та інтелектуалка Вікторія Амеліна, загинула, коли російська ракета влучила в піцерію, де вона перебувала зі своїми колегами. Цієї осені Вікторія мала отримати резиденцію в Парижі, щоб завершити свою документальну книгу про злочини російської армії. Вона збирала свідчення жінок із територій, окупованих Росією. Ця книга так і залишиться незавершеною, як і все непрожите життя молодої жінки та матері «На жаль, я не можу дати вам точний прогноз щодо долі моєї країни», — відповідаю я зрештою в Амстердамі. У Люксембурзі мене нещодавно запитали: «Скільки років українці ще матимуть сили чинити опір росіянам?» І це, на жаль, я теж не можу передбачити. Історія моєї країни знає багато можливих сценаріїв. Це не перше століття, коли українці борються за свою гідність і свободу, але сили майже завжди були нерівними. І тому наші колонізатори знову і знову намагалися нас	Азербайджаном? Російсько-українську війну ще можна продати чи вона для вас вже не актуальна? Як український режисер, який працює над новим проектом — анімаційним документальним фільмом про своє життя та життя моїх близьких, а також про зміни, які відбулися після війни — я, звичайно, розумію, що стратегічне мислення є важливим у нашій індустрії. Чи варто потенційним партнерам вкладати великі кошти в інший український проект? Якою має бути драматургія і на чому будувати виробничий процес, коли в Україні десять років триває війна, а хепі-енду все ще не видно? Чи будуть кінематографісти живі та при здоровому глузді, коли тривалий процес анімації підійде до кінця? Коли я думав про останнє запитання, у мене вирвався легкий сміх. Бог його знає, що нема з чого сміятися. Минулого літа моя добра знайома і колега, українська письменниця та інтелектуалка Вікторія Амеліна, загинула від російського ракетного удару по піцерії, де вона гостювала з колегами. Цієї осені Вікторія мала розпочати резиденцію в Парижі, щоб завершити документальний фільм про злочини російської армії. Вона збирала свідчення жінок з окупованих Росією територій. Цю книгу не закінчить її автор, не кажучи вже про все непрожите життя молодої дружини і матері. «На жаль, я не можу дати вам надійного прогнозу щодо долі моєї країни», — нарешті відповідаю я в Амстердамі. У Люксембурзі мене нещодавно запитали: «Скільки років в українців вистачить сил протистояти росіянам». На жаль, я також не можу цього передбачити. Історія моєї країни знає багато можливих сценаріїв. Це вже не перше століття, коли українці борються за свою гідність і свободу, але майже завжди сили були нерівними. І ось наші колонізатори знову і знову почали нас
---	--

підкорити за допомогою репресій, страт, штучно створених голодоморів чи ГУЛАГу. Ми пройшли через усе це, і в кожній українській сім'ї є подібні історії. У моїй родині були люди, яких заслали до сталінських таборів, люди, які ледве пережили голод, та багато інших історій. Попри все, сьогодні є щось принципово інше: вперше за всю історію українці та їхні трагедії стали настільки видимими для світу. Нещодавно я переклала відомий вірш «Пам'ятай» українського поета Олександра Олеся з української на англійську. Цей болісний текст був написаний у 1931 році. Провівши багато років далеко від України в еміграції, поет страждав через події в рідній країні та реакцію європейського суспільства, а точніше: через її відсутність. *Коли Україна, в муках життя своє боронячи, Билась з ворогами лютими й жорстокими, Вона потребувала підтримки у своїй безмежній боротьбі, Але Європа мовчала. Коли безстрашна Україна в битвах слабшала, Ріки крові лились, шукаючи допомоги Для нерівної й рішучої боротьби, Але Європа була сліпа... Олександр Олесь: «Пам'ятай», у перекладі Ірини Цілик І так далі: п'ять строф, кожна з яких закінчується криком болю через мовчання Європи. Доля цього поета, як і його сина, іншого видатного українського поета Олега Ольжича, страченого гестапо, трагічна й сумна. Але історія української літератури переповнена такими долями. Сьогодні українська культура краще представлена у світі. Ми нарешті отримуємо значну військову допомогу від різних країн, щоб ефективно боротися з гідрою, яка має мільйон голів. Проте наші союзники	підкоряти репресіями, розстрілами, штучно викликаними голодними катастрофами чи ГУЛАГом. Ми все це пройшли, таких історій повно в кожній українській родині. У моїй родині були люди, які потрапили в сталінські табори, люди, які насилу врятувалися від голоду та інші історії. Попри все, сьогодні щось кардинально інше: вперше українці та їхні трагедії настільки помітні світові. Нещодавно я переклала з української на англійську відомий вірш українського письменника Олександра Олеся «Згадай». Цей болючий текст він написав у 1931 році. Провівши багато років на еміграції далеко від України, поет страждав від подій на батьківщині та реакції європейського суспільства, точніше, відсутності реакції. Коли замучена Україна боролася за життя і воювала з ворогами лютими й жорстокими, вона потребувала підтримки в своїй безмежній боротьбі, але Європа мовчала. Коли безстрашна Україна слабшала в бою, ріки крові проливалися навколо, щоб знайти допомогу для нерівної та рішучої боротьби, але Європа була сліпа... Олександр Олесь: «Згадайте», переклад Ірини Цілик. І так далі: п'ять куплетів, кожен із яких закінчується криком болю, бо Європа мовчить. Доля цього автора, як і його сина, іншого відомого українського поета Олега Ольжича, розстріляного гестапо, трагічна і сумна. Але цими долями сповнена історія української літератури. Сьогодні українська культура краще представлена у світі. І ми нарешті отримуємо значну військову допомогу від різних країн для ефективної боротьби з Гідрою, яка налічує мільйони голів. Проте наші союзники
---	---

нервують і сповнені сумнівів; вони хочуть гарантій, здається, сподіваються на нашу перемогу, але водночас дотримуються обережності. Любі українці, вам потрібно пережити цю війну ні пішки, ні на конях, ні голими, ні вдягненими; вам потрібно всіх вразити блискучим контрнаступом, але без винищувачів F-16 і достатньої кількості сучасної зброї; вам потрібно захищати честь Європи, але й не надто злити гідру, щоб вона не витягла з рукава ядерний козир. Але як довго ви ще витримаєте? Скільки сміливих молодих чоловіків і жінок у вас ще є, щоб кинути їх у пащу чудовиську? На що ми повинні поставити: на червоне чи чорне? Ми маємо мислити стратегічно! Але залишимо сарказм. Як людина, яка за професією постійно подорожує світом і балансує між різними реальностями, я насправді розумію, що зосереджуватися виключно на власному нещасті — непродуктивно. Інші країни мають свої власні причини та ризики, світ переживає достатньо турбулентностей і травм, які потрібно розуміти як умову для справжнього діалогу. Старенька Європа зі своїм бурхливим минулим тепер розгублено намагається зберегти обличчя. Але картковий будинок падає, «ніколи знову» більше не працює, війни, терористичні акти та всі інші можливі способи знищення одного народу іншим відбуваються знову, і знову, і знову — тільки форми й технології тепер сучасніші та ще витонченіші. Часто думаю: ми, мешканці планети Земля, або ж навіть у більш вузькому сенсі — ми, європейці, всі взаємопов'язані й дуже вразливі. Просто цього разу сучасні українці трохи раніше за інших європейців були змушені прийняти факт нашої абсолютної крихкості та неможливості прогнозу майбутнього. І все ж, щоб триматися, необхідно хоча б	нервують і сповнені сумнівів; Вони хочуть гарантій, начебто сподіваються на нашу перемогу, але при цьому стримані. Шановні українці, вам потрібно пройти цю війну ні пішки, ні верхи, ні голі, ні в одязі, ви повинні вразити всіх ефектною контратакою, але без винищувачів F-16 і достатньої кількості сучасної зброї; Треба захищати честь Європи, але й не надто злити Гідру, щоб вона не витягла ядерний козир. Але як довго ти протримаєшся? Скільки у вас ще є відважних юнаків і дівчат, яких ви можете кинути в пащі чудовиська? На що робити ставку: на червоне чи чорне? Треба мислити стратегічно! Але залишимо сарказм позаду. Як людина, яка постійно подорожує по всьому світу по роботі та балансує між різними реаліями життя, я в основному знаю, що непродуктивно зосереджуватися виключно на власному нещасті. Інші країни мають свої причини та ризики, світ переживає достатньо турбулентності та травм, які потрібно розуміти як передумову для справжнього діалогу. Стара Європа зі своїм бурхливим минулим тепер розгублено намагається зберегти обличчя. Але картковий будиночок валиться, «ніколи знову» вже не працює, війни, теракти та всі інші можливі засоби знищення одних людей іншими приходять знову і знову і знову, тільки тепер форми і технології більш сучасні і навіть більш витончені. Я часто думаю: ми, жителі планети Земля, або, ширше: ми, європейці, всі пов'язані один з одним і дуже вразливі. Тільки цього разу сучасним українцям довелося трохи раніше за інших європейців прийняти факт нашої тотальної крихкості та неможливості передбачити майбутнє. І все ж, щоб вистояти, важливо спланувати та
---	--

щось планувати на майбутнє і будувати плани. Один із найважливіших уроків останніх десяти років війни полягає в тому, що ми не можемо повністю відкласти життя на «потім», бо ніхто не знає, чи це «потім» взагалі настане. Отож, попрощавшись з усіма учасниками кінофестивалю в Амстердамі, я нарешті їду додому і будую цілком конкретні плани на найближчі дні. Мій день народження вже зовсім скоро, і оскільки я вперше за багато років хочу влаштувати вечірку для друзів, я купую кілька вишуканих голландських сирів, складаю список гостей і майже забуваю у приємних передчуттях про те, якою безкінечною стала дорога до Києва, відколи літаки більше не літають у мою країну. Скільки пляшок вина мені потрібно купити? Кого всіх запросити? Мої друзі вже цікавляться списком бажань для можливих подарунків. Хоча подарунків мені й не потрібно, але нехай... У нічному потязі з Польщі до Києва я жартома пишу своїм гостям, що на цьому етапі життя мене радує краса повсякденних речей. Як і Пеппі Довгапанчоха, я була б щаслива від дрібниць: золотих злитків, страусових пір'їн, хлопавок, маленьких гайок. Або ж кулінарних книг і незвичайних різдвяних прикрас. Коротко уявляю, як цього року прикрашатиму ялинку, але одразу різко приходить небажана думка: якщо б довелося тікати, чи взяла б я із собою свою колекцію різдвяних прикрас? Ні, цього б я не зробила. Це я вже знаю напевно. Коли наприкінці лютого 2022 року почалося повномасштабне російське вторгнення в Україну, мій чоловік, відомий український письменник Артем Чех, одразу пішов до армії, а я тимчасово виїхала з Києва із сином та котом у напрямку Львова. Із собою я взяла лише ноутбук, документи, теплий одяг, готівку і трохи прикрас. Що я залишила вдома: нашу колекцію	спланувати хоча б кілька речей на майбутнє. Один із найважливіших уроків останніх десяти років війни: ми не можемо повністю відкладати наше життя на потім, тому що ніхто не знає, чи настане це «пізніше». Тож після того, як я попрощався з усіма, хто брав участь у кінофестивалі в Амстердамі, я нарешті пішов додому і склав дуже конкретні плани на наступні кілька днів. Мій день народження не за горами, і оскільки я вперше за багато років хочу влаштувати вечірку для друзів, я купую кілька вишуканих голландських сирів, складаю список гостей і, з цими приємними красвидами, я майже забуваю, як нескінченно подорож до Києва тривала з тих пір, як на мою батьківщину більше не літають літаки. Скільки пляшок вина мені потрібно отримати? Кого запрошувати? Друзі вже просять список можливих подарунків. Мені не потрібні подарунки, але добре... У нічному потязі з Польщі до Києва я пишу своїм гостям, підморгуючи, що на цьому етапі свого життя я б насолоджувався красою буденності. Як Пеппі Довга Панчоха, мене радували б дрібниці: золоті самородки, страусине пір'я, сухарики, маленькі горішки. Або кулінарні книги та незвичайні новорічні прикраси. Коротко уявляю, як я збираюся цього року поставити ялинку, а потім різко виникає наступна непрохана думка: якби мені довелося тікати, чи зібрав би я свою колекцію ялинкових прикрас? Ні, я б не став. Я вже стільки знаю. Коли наприкінці лютого 2022 року почалося велике вторгнення Росії в Україну, мій чоловік, відомий український письменник Артем Чех, одразу пішов до армії, а я з сином і котом тимчасово виїхала з Києва у бік Львова. З собою я взяв лише ноутбук, документи, теплий одяг, гроші та кілька коштовностей. Те, що залишилося вдома: наша колекція
--	---

графіки українських художників, понад півтори тисячі аудіокaset, вишиті подушки, постер «Залізної людини» у витонченій рамі, сотні книжок, дитячі малюнки сина, магніти на холодильник, новий фарфоровий чайник, наш пакет «Слава і Честь» із різними грамотами та багато іншого, що не є необхідним для виживання. Усі ці речі не мають значення в моменти, коли доводиться тікати. Але все це має величезне значення як карта скарбів нашої ідентичності.

Коли стало зрозуміло, що Київ так просто не візьмуть і що моє місто — як це є й досі — захищене достатньо сильною системою ППО, ми повернулися й почали тут знову жити.

Син ходить до школи, ми працюємо, купуємо нові речі, попри все святкуємо деякі свята. Проте ця нормальність має в собі щось дуже химерне. Коли я планую оновити підлогу у квартирі чи купити гарний новий посуд, я не можу не запитати себе, чи це взагалі має сенс, якщо в наступну мить, можливо, російська ракета чи дрон влучить у мій дім.

Це не гіпотетичні думки, вони радше ґрунтуються на цілком реальному досвіді. Цього вересня уламки збитого дрона впали у наш сад. Сюрреалістичність цього моменту була вражаючою: тоді я перебувала в Мексиці, представляючи там свою країну як кінематографістка, але також просто насолоджувалася подорожжю. Оточена яскравими кольорами, ароматами їжі та веселими людьми, я раптом отримала дзвінок від свого сина: «Мамо, нас щойно атакували!» Десь за десять тисяч кілометрів від мене син і мама ховалися. Російський дрон був збитий просто над нашим будинком, у багатьох квартирах сусідів вибило вікна, деякі будівлі та наше авто у дворі були пошкоджені. На щастя, ніхто не постраждав.

Чи думаю я про те, що мої близькі або наш дім одного дня можуть мати менше щастя у цій кривавій лотереї? Про те, що я сама часто перебуваю у зоні небезпеки, а інколи навіть

графіки українських художників, понад півтори тисячі аудіокaset, вишиті подушки, плакат із «Залізною людиною» у вишуканій рамці, сотні книжок, дитячі малюнки мого сина, магнітні гудзики на холодильник, новий порцеляновий чайник, наш пакет «Слава і честь» з різноманітними нагородними грамотами та багато іншого, що не відразу потрібно для виживання. Ніщо з цього не має значення в моменти, коли вам потрібно втекти. Але все це має величезне значення як карта скарбів нашої ідентичності.

Коли стало зрозуміло, що так легко захопити Київ не вдасться, і моє місто – як і сьогодні – захищене достатньо потужною системою протиповітряної оборони, ми повернулися і знову почали тут нормально жити.

Син ходить до школи, ми працюємо, купуємо обновки і, незважаючи ні на що, святкуємо якісь свята. І все ж у цій нормальності є щось дуже дивне. Коли я вирішую оновити підлогу в нашій квартирі або купити гарний новий посуд, я не можу не замислитися, чи все це має сенс, коли наступної миті в мій дім може залетіти російська ракета чи безпілотною.

Це не гіпотетичні думки, вони базуються на цілком реальному досвіді. У вересні цього року у наш сад впали уламки збитого безпілотною. Сюрреалістичність цього моменту була вражаючою: у той час я був у Мексиці, представляючи свою країну як режисер, але я також насолоджувався самою подорожжю. В оточенні яскравих кольорів, запахів їжі та веселих людей мені раптом подзвонив син: «Мамо, на нас щойно напали!» Десь за десять тисяч кілометрів від мене ховалися син і мама. Прямо над нашим будинком був збитий російський безпілотною, вибиті вікна в багатьох сусідніх квартирах, пошкоджені деякі будівлі та наш автомобіль у дворі. На щастя ніхто не постраждав.

Чи думаю я, що моїм близьким чи нашому дому одного дня може не пощастити в цій кривавій лотереї? Тому що я часто опиняюся в небезпечній зоні, а іноді й свідомо

свідомо наближаюся до неї, наприклад, під час літературних читань чи зйомок поблизу фронту? О, так, ці думки мене не покидають. І я не можу не думати про те, що буде з усіма нами, якщо дефіцит боєприпасів, нестача зброї і — що найболючіше — недостатня кількість солдатів досягнуть критичної точки; якщо система протиповітряної оборони більше не зможе захистити наші міста; якщо росіяни ще ефективніше атакуватимуть нашу критичну інфраструктуру, і ми знову залишимося на кілька днів взимку без опалення, електрики, води та зв'язку. Водночас я не можу не думати й про інше. Наприклад, про своє привілейоване становище, яке дозволяє мені як вільній людині залишати Україну й представляти країну на різних культурних заходах — тоді як багато моїх колег із кіно-, літературної чи мистецької сфери воюють в армії. Деякі з них уже загинули, а інші не мають права перетинати державний кордон. Я усвідомлюю своє привілейоване право повертатися додому, тоді як мільйони інших українців залишили свої міста й села, а чимало з них буквально втратили свій дім. Я майже певна, що і в їхніх квартирах стояли коробки з різдвяними прикрасами. Але іноді важливо зупинити це безкінечне, токсичне почуття провини, бо інакше воно зрештою задушить тебе. Війна по-різному торкнулася кожної людини, яку я знаю; наші втрати й рани не можна порівняти, їх неможливо й безглуздо вимірювати чи оцінювати. Серед моїх друзів, близьких і знайомих є солдати й солдатки, ветерани, біженці, люди, які втратили дім, загинули й цивільні, вдови, дружини зниклих безвісти військових, люди, які пережили полон і тортури, матері, які поховали синів, люди, що втратили здоров'я на фронті. Є так багато різних видів трагедій, що дуже легко можна потонути в болі. І ми в ньому тонемо. А наступного дня сміємося мало не до сліз. Трагічне й комічне зараз змішуються.	наближаюся до неї, коли, наприклад, біля фронту читаю чи знімаю? О так, звичайно, ці думки хвилюють мене. І я не можу не думати про те, що станеться з усіма нами, коли дефіцит боєприпасів, брак зброї і - що найболючіше - брак солдатів досягнуть критичної межі; коли система протиповітряної оборони вже не в змозі захистити наші міста; якщо росіяни ще успішніше атакуватимуть нашу критичну інфраструктуру і ми знову будемо жити днями взимку без опалення, світла, води та без мережі зв'язку. Водночас я не можу не думати про інші речі. Наприклад, мій привілей мати можливість виїхати з України вільною людиною та представляти країну на різноманітних культурних заходах — у той час як багато моїх колег із кіно, літератури та мистецтва воюють в армії, деякі з них уже були убиті та інші не мають права перетинати національні кордони. Не можу не думати, що я все ще маю привілей вільно повертатися додому, тоді як мільйони інших українців залишили свої міста та села, а багато з них буквально втратили домівку. Я майже впевнений, що в їхніх домівках також були коробки з різдвяними прикрасами. Але іноді важливо зупинити маховик цього нескінченного токсичного почуття провини, інакше це почуття згодом задушить вас. Війна вплинула на кожну людину, яку я знаю, по-різному, наші втрати та поранення неможливо порівняти, неможливо й безглуздо їх виміряти та оцінити. Серед моїх друзів та близьких і добрих знайомих є воїни, ветерани, біженці, люди, які втратили домівку, загинули воїни та мирні жителі, вдови, дружини зниклих безвісти воїнів, люди, які пережили полон і тортури, матері, сини поховані, люди, які втратили своє здоров'я на фронті. Існує стільки різноманітних трагедій, що дуже легко потонути в болі. І тому ми в ньому тонемо. А наступного дня ми ледь не сміємося до смерті. Трагічне і комічне, все
---	--

Тож давайте хоча б раз влаштуємо вечірку, дамо можливість людям, яких я люблю, трохи повеселитися. Нехай буде вино, плейлист із нашою улюбленою музикою, теплі обійми, незграбні танці. Справді, я вперше у своєму житті святкую день народження саме так. Я складаю пазл із дуже різних людей, які є моїми друзями. Раніше завжди чогось бракувало: грошей, бажання чи віри в те, що такі різні люди зможуть почуватися комфортно разом. Але я наважилася, і тепер із захопленням озираюся навколо: усі такі красиві й досі такі молоді. Ось воно — портрет мого покоління. Яскраві, вільні люди, які хочуть жити у своїй країні й так чи інакше борються за це, не питаючи себе, що буде з нами далі. Сьогодні ми сміємося, танцюємо й навіть співаємо. Знову й знову я оглядаюся: ось приваблива, на перший погляд весела жінка обирає музику для наступного танцю. Минулої зими вона втратила на війні свого коханого чоловіка, але до подарунка, який вона принесла мені, була прикладена листівка, підписана трьома іменами: її чоловіка, її самої та їхньої доньки; вони досі говорять про нього у теперішньому часі. А ось — я рахую — один, два, три, чотири чоловіки у цивільному одязі, хоча насправді всі вони служать в українській армії, дехто щойно приїхав із фронту. Тут дві жінки-волонтерки однієї з найпотужніших фондів, які постачають на фронт тисячі дронів і організовують навчання для десятків тисяч солдатів. Ось моя подруга, яка шепоче мені найкращу новину, яку тільки можна собі уявити: вони з чоловіком хочуть дитину, хоча він зараз перебуває у надзвичайно небезпечній зоні бойових дій. А ось інші дорогі мої друзі, які раптом не знають, як врятувати свій шлюб; після різних тяжких переживань і знищення їхнього будинку російським снарядами напруга стала для обох	тепер зливається одне в одне. Тож давайте влаштуємо вечірку, нехай люди, яких я люблю, трохи повеселяться. Має бути вино і список улюбленої музики, теплі обійми, незграбні танці. Власне, я вперше в житті святкую свій день народження таким чином. Я збираю пазл моїх дуже різних друзів. Раніше завжди чогось не вистачало: грошей, бажання чи довіри, щоб таким різним людям було комфортно разом. Але я наважилася, і тепер дивлюся з подивом: усі такі гарні та ще такі молоді. Ось він, портрет мого покоління. Світлих, вільних людей, які хочуть жити у своїй країні і хоч якось за неї боротися, не замислюючись, що буде з усіма нами далі. Сьогодні ми сміємося, танцюємо і навіть співаємо. Постійно озираюся: ось приваблива, зовні щаслива жінка вибирає музику для наступного танцю. Минулої зими вона втратила на війні свого коханого чоловіка, але в подарунок, який вона мені принесла, була листівка, підписана трьома іменами: чоловіка, її і дочки; вони все ще говорять про нього в теперішньому часі. А тут – я рахую – один, два, три, четверо чоловіків у цивільному, але насправді вони служать в українській армії, деякі з них щойно прийшли з фронту. Ось дві жінки-волонтери з одного з найпотужніших фондів, які постачають на фронт тисячі безпілотників і навчають десятки тисяч солдатів. Ось моя подруга пошепки повідомляє найкращу новину, яку тільки можна уявити: вони з чоловіком хочуть дитину, хоча він зараз перебуває в дуже небезпечній зоні бойових дій. Ось інші мої дорогі друзі, які раптом більше не знають, як врятувати свій шлюб; Після різних важких переживань і знищення їхнього дому російським снарядами, тиск став нестерпним для обох, хоча вони все ще
---	--

нестерпною, хоча вони досі кохають одне одного. А тут танцює мій власний чоловік — таким щасливим я його вже давно не бачила. Але враження, звісно, оманливе. Він страждає на клінічну депресію, яка значно загострилася через військову службу, особливо після того, як він пережив у травні екзистенційний досвід у Бахмуті. Тоді мій чоловік та його підрозділ потрапили у пастку й провели п'ять днів у траншеях без їжі, без зброї, без зв'язку й майже без води, під безперервним ворожим обстрілом. Сто п'ятнадцять годин вони рахували хвилини, мочилися у розрізані пластикові пляшки й безперестанку прощалися з життям. У Києві й я рахувала хвилини, бо п'ять днів я не знала, що з моїм чоловіком, де саме він знаходиться і чи є шанс коли-небудь знову його побачити. Тоді їх несподівано врятував дощ. Потужна, майже тропічна злива. Уперше за всі ці дні обстріл припинився, і мій чоловік із побратимами змогли вибратися зі своїх позицій. Промоклі до нитки, вони йшли повз залишки знищеної військової техніки й тіла українських солдатів, яких вони не могли забрати із собою. Усі чоловіки з його підрозділу вижили, але один із них після цих п'яти днів спершу почав заїкатися, а згодом зовсім втратив мову. Останніми місяцями мій чоловік отримав можливість працювати в Києві, хоча формально він досі служить в армії. Однак я знову й знову розумію, що ці п'ять днів дуже його змінили. Інколи я відчуваю у ньому настільки зруйнований ландшафт, настільки глибоку темряву, що навіть боюся зазирати туди глибше. Я не знаю, що чекає на нього і на мене, так само як і на всіх чудових людей навколо нас. Ніхто не має кришталевої кулі, щоб передбачити, якою буде доля України і всіх інших країн. Мене пригнічують думки про те, чи буде західний світ, з яким ми так прагнемо бути в одній команді, здатен захистити людей, яких я люблю. Мені боляче бачити, як	кохають одне одного. А ось мій власний чоловік танцює - я його давно не бачила таким щасливим. Однак враження оманливе. Він страждає на клінічну депресію, яка серйозно загострилася під час служби в армії, особливо через екзистенційний досвід, який він отримав у травні в Бахмуті. Тоді мій чоловік зі своїм підрозділом потрапив у пастку і п'ять днів пролежав в окопах під нескінченним вогнем ворога без їжі, без зброї, без засобів зв'язку і майже без води. Сто п'ятнадцять годин він з товаришами рахував хвилини, мочився в розрізані пластикові пляшки і постійно прощався з життям. Я теж рахувала хвилини в Києві, тому що п'ять днів не знала, що з чоловіком, де він і чи є шанс його колись знайти. Їх на диво врятував дощ. Велика, майже тропічна злива. Вперше за всі ці дні обстріл припинився, і мій чоловік з побратимами змогли звільнитися з бойової позиції. Мокрі до нитки вони проходили повз залишки знищеної військової техніки та тіла українських воїнів, які не могли забрати з собою. Усі чоловіки в його підрозділі вижили, але після цих п'яти днів один із них спочатку почав заїкатися, а потім зовсім замовк. Мій чоловік останні місяці мав можливість працювати в Києві, хоча він ще в армії. Однак я завжди повинен розуміти, що ці п'ять днів його дуже змінили. Інколи я відчуваю такий спустошений ландшафт, таку глибоку темряву в ньому, що я соромлюся дивитися глибше. Я не знаю, що чекає на нього і мене, і що чекає на всіх чудових людей навколо нас. Ніхто не має кришталевої кулі, щоб передбачити, якою буде доля України та всіх інших країн. Мені важко думати про те, чи здатний західний світ, з яким ми так відчайдушно хочемо бути в одній команді, буде захищати людей, яких я люблю. Мені
---	---

мій тринадцятирічний син у школі обирає військовий аналіз як предмет, цікавиться створенням дронів і дивиться відео про українські штурмові загони, які закликають нових солдатів. Що з нами всіма буде, коли він досягне призовного віку? Ця думка паралізує мене. Але зараз ми танцюємо. Ми заслужили це маленьке свято, як і нормальне, спокійне, щасливе майбутнє. А я продовжую працювати над стратегією свого нового фільму, тому що мати хоча б кілька планів — це дуже важливо для виживання. <u>Про авторку та цей текст</u> Ірина Цілик, народжена 1982 року в Києві, — українська кінорежисерка та письменниця. Вона є багаторазовою лауреаткою премій за свої документальні фільми про війну в Україні. Як авторка, вона видала романи, оповідання, поезію та дитячі книжки. Ірина живе в Києві разом із сином та чоловіком, українським письменником Артемом Чехом. У січні 2023 року в журналі *Republik* з'явився подвійний портрет Ірини Цілик та Артема Чеха про їхнє життя під час війни. У ньому також опубліковані два вірші Цілик українською мовою та в перекладі, у текстовому і аудіоформатах. Це есе Ірина Цілик написала на запит *Republik* англійською мовою.	боляче бачити, як мій тринадцятирічний син обирає військовий аналіз своїм шкільним предметом, захоплюється виготовленням безпілотників і дивиться відео, як українська ударна група набирає нових солдатів. Що буде з усіма нами, коли він досягне призовного віку? Ця думка мене паралізує. Але зараз ми танцюємо. Ми заслуговуємо на це маленьке свято і нормальне, спокійне, щасливе майбутнє. І я продовжую працювати над стратегією свого нового фільму, тому що мати хоча б кілька планів дуже важливо, щоб вижити. <u>Про автора і цей текст</u> Ірина Цілик, народилася в Києві в 1982 році, українська кінорежисерка та письменниця. Отримала кілька нагород за документальні фільми про війну в Україні. Як автор вона публікувала романи, оповідання, вірші та дитячі книжки. Живе в Києві з сином та чоловіком, українським письменником Артемом Чечем. Подвійний портрет Ірини Цілик та Артема Чеха про їхнє життя під час війни вийшов у Республіці у січні 2023 року. До нього також включено два вірші Цілика як текст і аудіо в перекладі та в українському оригіналі. Ірина Цілик написала це есе англійською мовою на замовлення Республіки.
---	---

Індивідуальне завдання 2:

Друге завдання полягатиме у складанні глосарія з військовою термінологією, який полегшив би роботу усного перекладача в сьогоdnішніх умовах. Для цього вам треба переглянути відео, тексти за посиланням (ZDF) та на основі них скласти словник-глосарій актуальної військової термінології та реалій.

“Selenskyj wirft Putin wegen neuer Mittelstreckenrakete Kriegsverbrechen vor” 22.11.2024.
ZDFheute / <https://liveblog.zdf.de/aktuelles-zum-ukraine-konflikt/147684/>

1. Міжконтинентальна ракета (МР) (*Mittelstreckenrakete*) — ракета середньої дальності, призначена для ураження цілей на відстані від 1000 до 5500 км.
2. Обстріл (*Beschuss*) — акт застосування зброї, зокрема ракет або артилерії, для атаки на ціль.

3. Випробування зброї в бойових умовах (*Test unter Kriegsbedingungen*) — процес перевірки нової зброї у реальних умовах війни для оцінки її ефективності.
4. Кримінальний злочин у воєнний час (воєнний злочин) (*Kriegsverbrechen*) — порушення міжнародного гуманітарного права під час збройного конфлікту, що включає напади на цивільні об'єкти або невибіркове застосування зброї.
5. Тероризм проти цивільного населення (*Terror gegen die Zivilbevölkerung*) — умисне залякування цивільних осіб через акти насильства з метою впливу на них або владу.
6. Міжнародна спільнота (*internationale Gemeinschaft*) — об'єднання держав та міжнародних організацій, що співпрацюють для підтримання миру, безпеки та вирішення глобальних проблем.
7. Заклик до поміркованості (*Aufruf zur Mäßigung*) — дипломатична вимога чи рекомендація припинити ескалацію або агресивні дії.
8. Агресія проти інших країн (*Aggression gegen andere Länder*) — акт незаконного вторгнення або нападу однієї держави на територію іншої.
9. Ракетний удар (*Raketenangriff*) — застосування ракет для атаки на певні військові або цивільні об'єкти.
10. Країни Глобального Півдня (*Länder des Globalen Südens*) — термін, що позначає країни, які розташовані переважно в Азії, Африці, Латинській Америці та часто вважаються такими, що розвиваються.
11. Образа міжнародного партнера (*Affront gegenüber internationalen Partnern*) — дії або заяви, які суперечать інтересам чи позиції інших країн.
12. Заклик до рішучої реакції (*Forderung nach scharfer Reaktion*) — звернення до міжнародної спільноти з вимогою впровадити заходи для протидії агресору.
13. Гуманітарне право (*humanitäres Völkerrecht*) — система міжнародних норм, що регулює ведення збройних конфліктів і захищає осіб, які не беруть участь у бойових діях.

“Vassili Golod zu Ukraine-Krieg”

ARD-Korrespondent Vassili Golod u.a. zu aktuellen Ereignissen im Ukraine-Krieg am 19.11.2024

Videolänge: 4 min/ <https://www.phoenix.de/sendungen/ereignisse/phoenix-der-tag/ua-live---abschluss-pk-be-a-4635497.html>

1. Енергетична інфраструктура (*Energieinfrastruktur*) — об'єкти та системи, які забезпечують постачання енергії (електростанції, трансформатори, електромережі), що часто стають мішенню ворожих атак.
2. Високоточна зброя (*Präzisionswaffen*) — зброя, здатна вражати ціль з високою точністю, зокрема ракети з великою дальністю дії.
3. Ракети великої дальності (*Raketen mit großer Reichweite*) — ракети, здатні долати значні відстані (понад 300 км) для ураження цілей у тилу ворога.
4. Глибина території (*Tiefe des Landes*) — поняття, що описує розташування об'єктів або військових баз на великій відстані від лінії фронту.
5. Зброя для України (*Waffen für die Ukraine*) — сучасні оборонні системи та озброєння, що постачаються Україні для захисту від агресії.
6. Плани стабільності (*Stabilitätspläne*) — заходи та стратегії, спрямовані на посилення обороноздатності країни, контроль за армією та підтримку оборонної промисловості.
7. Омбудсмен для нагляду за військовими питаннями (*Ombudsmann für militärische*

Angelegenheiten) — посадова особа, яка забезпечує контроль і моніторинг дій військових сил, дотримання правил та етики.

8. Посилення оборонної промисловості (*Stärkung der Rüstungsindustrie*) — заходи для розвитку підприємств, що виробляють військову техніку, зброю та боєприпаси.

9. Атаки на склади боєприпасів (*Angriffe auf Munitionslager*) — удари по місцях зберігання зброї та боєприпасів супротивника для зниження його бойової спроможності.

10. Використання дронів у війні (*Einsatz von Drohnen im Krieg*) — застосування безпілотних літальних апаратів для розвідки, атак або коригування вогню артилерії.

11. Милосердні бомби (*Mitleidsbomben*) — термін, що описує нібито «гуманні» бомби, які вживаються з мінімізацією шкоди цивільним; використовується іронічно.

12. Медіарепортажі про військові операції (*Medienberichte über Militäroperationen*) — інформація у ЗМІ з посиланням на військові джерела, часто не підтверджена офіційно.

13. Зменшення інтенсивності атак (*Verringerung der Intensität von Angriffen*) — військова стратегія, спрямована на зниження частоти та сили обстрілів з боку ворога.

14. Експертна оцінка військових стратегій (*Expertenbewertung von Militärstrategien*) — аналіз військовими аналітиками ситуації на фронті, зокрема можливостей зброї і тактики.

15. Удари по військових цілях на території Росії (*Angriffe auf militärische Ziele in Russland*) — операції, спрямовані на знищення військової інфраструктури ворога для послаблення його наступальних можливостей

Виконані завдання

Під час практики перекладу основними завданнями було:

Робота з текстами військової тематики

Переклад матеріалів, пов'язаних із сучасною війною в Україні, включаючи новини, аналітичні статті та офіційні заяви. Важливим аспектом була адаптація військових термінів, таких як "ракети великої дальності", "атаки на інфраструктуру" чи "посилення оборонної промисловості", для забезпечення точності та зрозумілості текстів.

Застосовані прийоми перекладу

- Адаптація при перекладі специфічних понять, наприклад, фраза "Mitleidsbomben" вимагала роз'яснення і контекстуального перекладу як "милосердні бомби" із додаванням пояснень.
- Транскрибування і транслітерація імен та назв: особливо при згадуванні міжнародних термінів або імен представників інших країн.

Використання сучасних технологій

У роботі активно використовувалися такі інструменти:

- Онлайн-словники (Glosbe, Linguee, Google translate) та тематичні глосарії для пошуку відповідників військової термінології.
- ШІ-інструменти, як-от ChatGPT, для уточнення контексту або прикладів перекладу складних конструкцій.

Особистий досвід і труднощі

Найбільші труднощі виникали в роботі з текстами, де використовувалися емоційно забарвлені вислови та образні конструкції. Наприклад, переклад опису травматичних подій із збереженням стилю автора вимагав зосередженості на деталях та емпатії.

Здобутий досвід

Практика перекладу текстів на тему війни та міжнародної політики дала змогу:

- Розширити знання сучасної військової термінології.
- Опрацювати методи адаптації складних концепцій для україномовної аудиторії.
- Навчитися працювати зі складними емоційними текстами, зберігаючи їхній стиль і глибину.

Пропозиції

- Розробити та постійно оновлювати глосарій сучасних військових термінів, зокрема для роботи зі складними багатомовними текстами.
- Проводити тренінги для перекладачів щодо роботи з емоційно напруженими текстами та обговорювати етичні питання, що виникають під час роботи.
- Посилити використання сучасних ІІІ-інструментів для підвищення ефективності перекладацької роботи, але завжди проводити ретельне редагування результатів.

Висновок

Виробнича практика стала важливим етапом у моєму професійному становленні, дозволивши закріпити теоретичні знання, отримані під час навчання, та застосувати їх у реальних умовах.

Під час практики вдалося суттєво покращити комунікативні вміння, зокрема усне і письмове мовлення німецькою мовою, а також здобути досвід роботи у професійному середовищі.

Ознайомлення з методами викладання та організацією навчального процесу у мовній школі "LoLa" дало змогу глибше зрозуміти специфіку педагогічної діяльності. Особливу увагу було приділено аналізу та перекладу текстів, зокрема на військову тематику, що сприяло розвитку критичного мислення. Робота з текстами такого характеру вимагала ретельності, уваги до деталей, а також вміння враховувати контекст і специфіку термінології, що значно підвищило мої навички роботи з вузькопрофільними матеріалами.

Практичний досвід роботи дозволив мені підвищити впевненість у своїх професійних здібностях, краще адаптуватися до викликів професійного середовища та зрозуміти перспективи подальшого вдосконалення.

Загалом, практика сприяла моєму професійному зростанню, закріпила отримані під час навчання знання та дала чітке уявлення про вимоги та особливості майбутньої професії.

Документ 3: Опис підприємства, де проходила практика з інформацією про загальну структуру

Мовні курси "Love for Languages" ("LoLa") — це сучасні мовні курси в місті Івано-Франківськ, що спеціалізується на викладанні іноземних мов.

Основна їх мета — надати можливість усім бажаючим розпочати або продовжити вивчення іноземної мови, сприяючи досягненню високого рівня володіння мовою для академічних, професійних чи особистих цілей.

Послуги, які пропонує "LoLa":

1. Вивчення англійської та німецької мов всіх рівнів — від початкового (A1) до професійного (C2).
2. Підготовка до складання іспитів і тестів на міжнародні сертифікати:
 - TOEFL (Test of English as a Foreign Language);
 - IELTS (International English Language Testing System);
 - TestDaF (Test Deutsch als Fremdsprache);
 - ЗНО (Зовнішнє незалежне оцінювання) з англійської та німецької мов.

Особливості діяльності:

- Курси побудовані на основі сучасних методик викладання мов, що базуються на використанні інтерактивних засобів навчання.
- Групові та індивідуальні заняття.
- Використання ефективних інструментів підготовки до іспитів, зокрема тренувальних тестів та симуляцій екзамену.

Місія "LoLa": "Love for Languages" прагне прищепити любов до вивчення іноземних мов та допомогти своїм учням досягти високих результатів, відкривши для них нові перспективи в освіті, кар'єрі та спілкуванні.

Список використаної літератури:

<https://www.phoenix.de/sendungen/ereignisse/phoenix-der-tag/ua-live---abschluss-pk-be-a-4635497.html>

<https://liveblog.zdf.de/aktuelles-zum-ukraine-konflikt/147684/>

<https://www.zdf.de/nachrichten/politik/ausland/ukraine-russland-konflikt-blog-100.html>

<https://www.zdf.de/suche?q=ukraine+&synth=true&usePartnerContent=true&syntheticProfile=large&sender=Gesamtes+Angebot&from=&to=&attrs=&abName=ab-2024-11-11&abGroup=gruppe-e>

<https://www.mt-g.com/de/news/blog/ki-uebersetzung-vs-maschinelle-uebersetzung>

<https://www.springerprofessional.de/softwaretechnik/datenbanken-und-informationssysteme/eine-deutsche-ki-uebersetzt-besser-als-google-co-/14954442>

Приклад оформлення документації про проходження виробничої (перекладацької) практики студента ОР «Бакалавр» Івана Саміли (проходження практики в листопаді 2024 року)

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет іноземних мов
Кафедра німецької філології*

ДОКУМЕНТАЦІЯ
*про проходження виробничої (перекладацької) практики
з ОІМ (німецька)*

*студента
Саміли Івана
(гр. Н-41)*

ОР «Бакалавр»

ОП «Німецька мова і література, англійська мова»

Час проходження практики: 1.11-26.11.2024

База практики: Відділ літератури іноземними мовами ІФОНБ ім. І. Франка

Керівники:

*Факультетський керівник практики:
Галина Шацька*

*Керівник від бази практики
Ольга Войтичук*

*Івано-Франківськ
2024*

ЩОДЕННИК

проходження виробничої (перекладацької) практики

з 01.11.2024 до 26.11.2024

***Студента-практиканта
Саміли Івана
гр. Н-41***

*База практики: Відділ літератури іноземними мовами
ІФОУНБ ім. І. Франка*

*Факультетський керівник практики:
Галина Шацька*

*Керівник від бази практики:
Войтичук Ольга*

Дата	Виконані завдання	Примітки
01.11	Участь в настановній нараді	Сьогодні нас ввели в курс справ, сказали хто на яку базу практики йде, і дали загальні пояснення щодо наших обов'язків
04.11	Знайомство з базою практики	Познайомилися з нашою наставницею з бібліотеки. Отримали фінальні деталі щодо практики, дату здачі роботи тощо. P.S. Змусили фотографуватися.
05.11	Вибір статті	Вибрав сьогодні статтю для перекладу
06.11	Початок роботи Назва + 1 абзац	Скопіював увесь текст із сайту в документ для зручності перекладу. Переклав назву та перший абзац. Не можу сказати, що текст складний. Зрозуміло, що є деякі невідомі слова, але, у принципі, можна працювати. Цікавий досвід. Загалом, робота з перекладом мені до душі, тому я отримую задоволення в процесі виконання завдання. Проте це займає дуже багато часу, а в мене його немає, оскільки кінець семестру все ближче.
07.11	Перші проблеми Словники військової термінології	Сьогодні буквально "завис", коли перекладав назву нового пункту: не міг вибрати між "Як розпочався конфлікт" та "Як розпочалася війна". Десь 20 хвилин не міг вирішити, але врешті зупинився на першому варіанті. Також знайшов декілька цікавих онлайн-словників, які спеціалізуються на військовій тематиці. Німецькі: Leo.org Duden (очевидно, але там справді є все) Українські: Словник військової термінології (є паперовий варіант, але я користувався онлайн).
09.11	Прогрес	Вчора нічого не перекладав, оскільки була п'ятниця. Морально готувався до праці, що чекає на мені сьогодні Закінчив першу сторінку Йде непогано - починаю звикати до процесу В якийсь момент зрозумів, що мені не вистачає розуміння ситуації, тому подивився новини за цей період, щоб прояснити ситуацію
10.11	Глосарій	Працювати в неділю - гріх, але мушу. Сьогодні переклав ще майже цілу сторінку, бо завтра починається робочий тиждень і буде ніколи. Також почав заповнювати глосарій військових термінів, передивився попередню сторінку і вибрав звідти теж декілька важливих термінів. P.S мені не дуже подобається класичний переклад терміна Angriffskrieg - "агресивна війна", я вважаю, що до ситуації в Україні краще підходить варіант "повномасштабна війна"
11.11	2 сторінка	Закінчив другу сторінку - на більше не було час. Вважаю, що підібрав гарний переклад до назви нового пункту: Wie hoch ist die Zahl der Opfer und Vertriebenen - "Число жертв

		та біженців.” На мою думку, тут дуже доречно опустити частину Wie hoch ist. P.S тільки понеділок, а мене вже вимучив цей тиждень.
12.11	Глосарій 2	Сьогодні тільки доробив переклад пункту - мало часу, треба готувати діалоги на французьку. Також дописав ще декілька термінів у глосарій: die Grabenkämpfe – окопні бої die Wasserversorgung - водопостачання die Waffenlieferung – постачання зброї P.S В цілому, гарно вкладаюся в графіки, тому не маю причин для переживань.
14.11	Важко	Четвер - трішки більше часу, тому сьогодні почав останній пункт, який, проте, є найбільшим. Цей видається найскладнішим, оскільки в ньому найбільша кількість спеціалізованої лексики. Тому активно користуюсь онлайн-словниками. Саме завдяки цьому розділу мій глосарій помітно розширився.
15.11	3 сторінка	Закінчив третю сторінку. P.S переклад іде помітно легше ніж в перші дні.
16.11	Ура	Знову вихідні, тому є час для завершення роботи. Нарешті закінчив переклад. Задоволений
17.11	Перевірка	Перевірив переклад на помилки, доробив глосарій та гарно все оформив. Загалом, дуже цікавий досвід, мені справді сподобалось. Вивчив величезну кількість лексики і потренував навички перекладу. Єдиний мінус - це, ймовірно, графіки виконання. Як самостійне завдання на канікули або інший позаурочний час це було б неймовірно цікавим завданням, оскільки мені справді до вподоби монотонна робота із текстом та перекладом. Проте під час семестру це було складно, хоч і корисно.
21.11	Початок роботи із документацією	Декілька днів не брався за документацію, але вже пора. Оформив всі необхідні титульні сторінки - цього вистачить.
22.11	Документація	Перемістив майже усе необхідне в загальний документ “документація”
23.11	Документація 2	Додав матеріал про бібліотеку
24.11	Документація 3	Написав висновки та перевірів усе зроблене. Здається, все готово
25.11	Кінець	Ще раз перевірів кожну сторінку, тому що я параноїк

ЗВІТ

про проходження виробничої (перекладацької) практики

з 01.11.2024 до 26.11.2024

студента-практиканта

Саміли Івана

гр. Н-41

База практики: Відділ літератури іноземними мовами ІФОУНБ ім. І.
Франка

Факультетський керівник практики:
Галина Шацька

Керівник від бази практики:
Ольга Войтичук

Івано-Франківськ

2024

Vor zwei Jahren: Beginn der russischen Invasion in die Ukraine

Am 24. Februar 2022 begann Russland seinen völkerrechtswidrigen Angriffskrieg gegen die gesamte Ukraine. Im zweiten Kriegsjahr veränderte sich die Frontlinie kaum.

Am 24. Februar 2022 marschierten russische Truppen in die Ukraine ein. Seit der völkerrechtswidrigen Invasion sind zwei Jahre vergangen, doch ein Ende des Konflikts ist nicht absehbar. Im ersten Kriegsjahr gelang es der Ukraine, einige Gebiete zurückzuerobern. Seither hat sich die Frontlinie kaum verändert, in der Ukraine wird die Munition knapp. In einigen westlichen Ländern blockieren politische Kräfte Hilfsleistungen an das osteuropäische Land.

Wie begann der Konflikt?

2014 nahm Russland die Euromaidan-Proteste in der Ukraine und den Sturz des russlandfreundlichen Präsidenten Wiktor Janukowytsch zum Anlass, die Halbinsel Krim zu annektieren und einen Krieg in den Regionen Donezk und Luhansk im Osten der Ukraine zu beginnen. In dem Konflikt kamen bis Anfang 2022 insgesamt 14.000 Menschen ums Leben. Die beiden Gebiete im Osten waren nach offizieller russischer Darstellung eigenständige „Volksrepubliken“. Sie wurden aber mit Hilfe des russischen Geheimdiensts GRU etabliert und militärisch schon früh durch reguläre russische Truppen gestützt.

Am Abend des 21. Februar 2022, wenige Tage vor Beginn der großflächigen Invasion, erkannte Russlands Präsident Wladimir Putin die Regime in Donezk und Luhansk offiziell an und bezichtigte u.a. die Ukraine eines angeblich geplanten „Genozids“ an der „russischen“ Bevölkerung auf ukrainischem Territorium.

Wie hat sich der Frontverlauf seit dem Angriff verändert?

In den ersten Kriegstagen rückten russische Truppenverbände weit auf das ukrainische Staatsgebiet vor. Es gab Kämpfe in den Vororten von Kyjiw und Charkiw; Cherson und Melitopol wurden besetzt. Bekannt wurden beispielsweise die im Großraum Kyjiw liegenden Orte Butscha und Irpin, wo die russischen Besatzer Massaker an der Zivilbevölkerung verübten und andere Kriegsverbrechen begangen. Den ukrainischen Streitkräften gelang es nach einigen Wochen jedoch, die russischen Truppen aus dem Nordteil des Landes und der Region Kyjiw zu vertreiben. Mariupol am Schwarzen Meer fiel dagegen im Mai 2022 unter russische Kontrolle. Im Spätsommer und Herbst 2022 gelang es der ukrainischen Armee, weitere Gebiete zurückzuerobern. Der Oblast Charkiw wurde fast vollständig befreit. Außerdem konnte die Ukraine im Bereich Cherson bis zum Dnipro vordringen. Seit diesem Durchbruch gab es keine wesentlichen Veränderungen mehr an der etwa 1.300 Kilometer langen Frontlinie, die sich von Kupjansk im Osten bis in die Vororte von Cherson im Süden des Landes erstreckt. Etwa 17,5 Prozent des ukrainischen Staatsgebiets sind weiterhin von russischen Truppen besetzt.

Wie hat sich der Krieg im vergangenen Jahr verändert?

Der russischen Armee gelang es ab Herbst 2022, die Frontlinie zu stabilisieren, auch durch großflächig angelegte Verteidigungslinien. Eine ukrainische Gegenoffensive im Frühjahr und Sommer 2023 gilt als gescheitert und brachte kaum nennenswerte Gebietsgewinne. Der damalige Oberkommandeur der ukrainischen Streitkräfte General Walerij Saluschnyj sprach im Herbst 2023 von einer militärischen Pattsituation an der Front. Der Krieg sei mittlerweile durch Grabenkämpfe wie im Ersten Weltkrieg gekennzeichnet.

Er findet aber auch tief im Landesinneren statt. [Zwischen August und Oktober 2023 kamen fast die Hälfte aller zivilen Opfer in der Ukraine UN-Angaben zufolge weit von der Front entfernt ums Leben.](#) Russland bombardiert weiterhin regelmäßig ukrainische Orte mit Raketen und Drohnen. Zuletzt wurden beispielsweise Tote und Verletzte aus Charkiw und der Region Odessa gemeldet.

Russland greift außerdem systematisch die kritische Infrastruktur der Ukraine an. So geht die [Sprengung des Kachowka-Staudamms](#) am 6. Juni 2023 vermutlich auf Russland zurück. Der Damm staute zuvor das Wasser des Dnipro, der Stausee war etwa viermal so groß wie der Bodensee. Durch die Überschwemmungen wurden ganze Landstriche verwüstet und die [Wasserversorgung von mehr als](#)

[700.000 Menschen beeinträchtigt](#). Wie im vorigen Winter greift Russland auch im Winter 2023/24 massiv die Energieinfrastruktur an, die während der Heizperiode besonders wichtig ist. Auch die Ukraine greift Ziele in Russland an, zuletzt Mitte Februar 2024 in Belgorod. Im vergangenen Jahr sorgten einige Drohnenangriffe auf Ziele in Moskau für internationale Aufmerksamkeit.

Wie hoch ist die Zahl der Opfer und Vertriebenen?

Über die Zahl der Opfer gibt es sehr unterschiedliche Angaben. [Die Vereinten Nationen gehen von mindestens 10.000 getöteten Zivilisten aus](#). Da es aber schwer sei, die Todeszahlen zu verifizieren, könne die wahre Zahl deutlich höher liegen. [Human Rights Watch geht allein für Mariupol von mindestens 8.000 getöteten Bewohnern aus](#). Die ukrainische Armee gibt an, dass bis Mitte Februar 2024 etwa 400.000 russische Soldaten getötet wurden. Die britische Regierung schätzt, dass bis November 2023 etwa 290.000 bis 350.000 russische Soldaten getötet oder verwundet wurden. Die US-Regierung geht überdies davon aus, dass bis August 2023 bis zu 200.000 ukrainische Soldaten getötet oder verwundet wurden. Genaue und nachprüfbare offizielle Zahlen zu getöteten Soldatinnen und Soldaten veröffentlichen weder die Ukraine noch Russland.

Der Krieg in der Ukraine hat auch eine große Fluchtbewegung ausgelöst. [Schätzungen des UNHCR zufolge leben nahezu 6,5 Millionen ukrainische Flüchtlinge im Ausland](#) (Stand 15.02.2024). Über die Zahl der Binnenflüchtlinge gibt es unterschiedliche Angaben: Die Internationale Organisation für Migration schätzte die Zahl im Oktober 2023 auf etwa 3,7 Millionen Menschen; ukrainische Behörden gingen hingegen im November 2023 von 4,9 Millionen aus.

Welche Waffen wurden von westlichen Staaten an die Ukraine geliefert?

Durch westliche Waffenlieferungen haben die ukrainischen Streitkräfte neue Fähigkeiten hinzugewonnen – das gilt insbesondere für die Raketentechnik und die Flugabwehr. Waffenlieferungen an die Ukraine sind aber immer wieder Gegenstand von kontroversen Debatten in den westlichen Ländern, vor allem in Deutschland.

Während etwa Großbritannien und die USA schon lange vor dem 24. Februar 2022 damit begannen, Panzerabwehrwaffen zu liefern, war Deutschland zurückhaltender. Ende Januar 2022, wenige Wochen vor Beginn der Invasion, versprach Bundesverteidigungsministerin Christine Lambrecht (SPD) die Lieferung von 5.000 Gefechtshelmen und wollte dies als „deutliches Signal“ verstanden wissen. Ein weitgehendes Engagement lehnte die Bundesregierung vorher mit dem Hinweis ab, dass man keine Waffen in Krisengebiete liefere. Diese Position änderte sich am 26. Februar 2022, als Bundeskanzler Olaf Scholz (SPD) die Lieferung von Panzerabwehrwaffen und Flugabwehrraketen an die Ukraine versprach.

Ab April 2022 versuchte die Bundesregierung, über „Ringtausch“-Lösungen für die Lieferung von schweren Waffen an die Ukraine zu sorgen, ohne diese selbst liefern zu müssen. Nato-Partnerländer erhielten deutsche Waffentechnologie – wie zum Beispiel Leopard-2-Panzer – und erklärten sich ihrerseits bereit, ältere sowjetische Waffensysteme an die Ukraine zu liefern. Im Mai 2022 versprach die Bundesregierung, mit der Panzerhaubitze 2000 erstmals ein modernes deutsches Artilleriesystem direkt zur Verfügung zu stellen. Drei Monate später, im August 2022, sagte Deutschland die Lieferung von IRIS-T-Flugabwehrsystemen zu. Die direkte Lieferung von deutschen Kampfpanzern in die Ukraine wurde lange kontrovers diskutiert. Von Gegnern solcher Lieferungen wurde etwa angeführt, dass Deutschland keine Alleingänge bei Waffenexporten unternehmen sollte. Befürworter verwiesen hingegen darauf, dass die Panzer für die Ukraine ein wichtiger Baustein für ihren militärischen Erfolg seien. Auch die USA zögerten lange, der Ukraine moderne Panzer zur Verfügung zu stellen. Im Januar 2023 kündigte die Bundesregierung erstmals die Lieferung von Leopard-2-Kampfpanzern an. Kurz danach teilten die USA mit, ebenfalls Kampfpanzer liefern zu wollen.

In absoluten Zahlen leistet Deutschland mittlerweile nach der EU und den USA den drittgrößten Beitrag zur militärischen, finanziellen und humanitären Unterstützung der Ukraine. Beim relativen Blick auf die einzelnen Länder, also gemessen am jeweiligen Bruttoinlandsprodukt des Landes, rangiert Deutschland für den Zeitraum 24. Januar 2022 bis 24. Januar 2024 allerdings nur auf Platz 10. Dissens zwischen der ukrainischen und der deutschen Regierung gibt es immer noch über die Lieferung von Taurus-Marschflugkörpern. Die Bundesregierung unter Bundeskanzler Scholz lehnt dies noch immer ab. Die USA haben im Herbst 2023 nach langer Bedenkzeit ATACMS-Raketen mit einer größeren Reichweite geliefert. Großbritannien und Frankreich hatten bereits deutlich vorher Storm Shadow- bzw. SCALP-Marschflugkörper mit großer Reichweite an die Ukraine geliefert.

Переклад

Два роки тому: початок російського вторгнення в Україну

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабну війну проти всієї України, що суперечить нормам міжнародного права. Протягом другого року війни ситуація на лінії фронту залишилась майже без змін.

24 лютого 2022 року російські війська вторгнулись на територію України. З початку повномасштабного наступу пройшло вже два роки, проте дату завершення конфлікту досі складно спрогнозувати. У перший рік війни Україні вдалося відвоювати деякі території. З того часу лінія фронту майже не змінилася. В Україні закінчуються боєприпаси. У деяких країнах Заходу політичні сили блокують потоки допомоги східноєвропейській країні.

Як розпочався конфлікт?

2014 року Росія скористалася подіями Євромайдану в Україні та поваленням проросійського президента Віктора Януковича, щоб анексувати півострів Крим і розпочати війну в Донецькій та Луганській областях на сході України. Станом на початок 2022 року загалом 14 тисяч осіб віддали свої життя внаслідок конфлікту. За офіційним російським викладом, обидві області на сході України були проголошені незалежними "народними республіками". Вони були засновані з допомогою російського розвідувального управління ГРУ, а також отримали військову підтримку з боку російської армії.

Увечері 21 лютого 2022 року, за декілька днів до повномасштабного наступу, президент Росії Володимир Путін офіційно визнав режими в Донецьку і Луганську, а також серед іншого звинуватив Україну в нібито спланованому "геноциді" проти російського населення на території України.

Як змінилася лінія фронту з початку наступу?

В перші дні війни російські військові угруповання зайшли вглиб на територію України. Бої точилися в передмістях Києва та Харкова; Херсон та Мелітополь були окуповані. Світ дізнався, зокрема, про такі міста, як Буча та Ірпінь на Київщині, де російські окупанти вчинили масові розправи над мирним населенням і скоїли інші воєнні злочини. Проте, за декілька тижнів українським військовим вдалося прогнати російські сили із півдня країни та Київської області. Натомість Маріуполь, розташований на узбережжі Чорного моря, у травні 2022 року опинився під контролем Росії. Наприкінці літа та восени 2022 року українська армія змогла повернути собі ще декілька регіонів. Харківська область була майже повністю визволена. Крім того, українські сили досягли успіху в районі Херсона, просунувшись до Дніпра. З часу цього прориву ситуація на лінії фронту, що простяглася на 1300 кілометрів від Куп'янська, що на сході України й аж до передмістя Херсону на півдні, не зазнала значних змін. Незважаючи на це, близько 17,5% української землі й досі є окупованими Росією.

Як перебіг війни змінився за останній рік?

Починаючи з осені 2022 року, російським військам вдалося стабілізувати лінію фронту завдяки широко розгорнутим оборонним лініям. Контрнаступи зі сторони України, які відбулися навесні та влітку 2023 року, не принесли помітних територіальних здобутків і як результат вважаються провальними. Тодішній командувач Збройних сил України Валерій Залужний висловився щодо

безвиході на лінії фронту. Ця війна має все більше спільного із Першу світову війну, оскільки більшість боїв теж відбувається саме в окопах.

Однак вона також ведеться глибоко в середині країни. Між серпнем і жовтнем 2023 року, згідно з даними ООН, майже половина всіх цивільних жертв в Україні загинула далеко від лінії фронту. Росія продовжує регулярно обстрілювати українські міста ракетами та дронами. Нещодавно, зокрема, були повідомлення про загиблих і поранених у Харкові та Одеській області.

Російські війська також регулярно атакують українську інфраструктуру. Підбив Каховської дамби 6 червня 2023 року, ймовірно, є справою рук Росії. До цього дамба затримувала воду в Дніпрі, її розмір приблизно вчетверо перевищував площу Боденського озера. Повені спустошили цілі території та залишили понад 700 000 людей без стабільного водопостачання. Подібно до минулої зими, Росія взимку 2023/24 продовжує атаки на енергетичну інфраструктуру, що відіграє ключову роль протягом опалювального сезону.

Україна ж в свою чергу атакує об'єкти в Росії, останній випадок відбувся у лютому 2024 року в Белгороді. У минулому році декілька атак безпілотників на Москву стали центром міжнародної уваги.

Число жертв та біженців

Існують великі відмінності в інформації щодо кількості загиблих. За даними ООН, кількість загиблих серед цивільного населення становить щонайменше 10 000 осіб. Зважаючи на складнощі під час ідентифікації загиблих, справжня цифра може бути значно вищою. Згідно з оцінкою Human Rights Watch, не менше 8 000 людей віддали свої життя тільки в Маріуполі. Українські війська, натомість, повідомляють про близько 400 000 вбитих російських солдатів станом на середину лютого 2024 року, тоді як британський уряд оцінює їх число в межах 290 000 - 350 000 до листопада 2023 року. В порівнянні з даними щодо російських втрат, адміністрація США припускає, що до серпня 2023 року померли або були поранені до 200 000 українських воїнів. Ні Україна, ні Росія не оприлюднюють офіційної інформації щодо кількості загиблих.

Війна в Україні також стала причиною великої хвилі біженців. За оцінками UNHCR, за станом на 15 лютого 2024 року майже 6,5 мільйона українців перебувають за межами країни. Що стосується питання внутрішньо переміщених осіб, надаються різні дані: Міжнародна організація з міграції оцінила їх число у 3,7 мільйона на 23 жовтня, в той час як за інформацією української влади станом на листопад цього ж року цифра збільшилася до 4,9 мільйона.

Яка зброя була надана Україні західними країнами?

Завдяки постачанням зброї із заходу перед ЗСУ відкрилися нові можливості – це насамперед стосується ракетних технологій і протиповітряної оборони. Тим не менш, постачання зброї в Україну регулярно викликає суперечки у західних країнах, зокрема в Німеччині.

В той час як Велика Британія та Сполучені Штати Америки забезпечували Україну протитанковою зброєю ще до подій 24 лютого 2022 року, Німеччина трималась осторонь. Наприкінці січня 2022 року, за декілька тижнів до початку повномасштабного вторгнення, міністерка оборони Крістіне Ламбрехт (СДПН) анонсувала передачу 5 000 бойових шоломів, назвавши це “чітким сигналом”. Тоді Федеральний уряд Німеччини відмовлявся від більш активної підтримки, пояснюючи це принципом не постачання зброї в зони бойових дій. 26 лютого 2022 року федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц (СДПН) заявив про передачу протитанкової зброї та ракет для захисту повітряного простору Україні, тим самим підтвердивши зміну політики в Німеччині.

Починаючи з квітня 2022 року уряд ФРН намагався забезпечити поставки важкого озброєння Україні через так звані "кільцеві обміни", щоб уникнути прямих поставок. У межах цієї угоди партнери по НАТО отримували німецьке озброєння, як-от танки Leopard-2, і натомість погоджувалися передавати Україні старі радянські системи озброєння. У травні 2022 року Німеччина вперше пообіцяла передати Україні сучасну артилерійську установку Panzerhaubitze 2000. У серпні того ж року Німеччина заявила про передачу систем протиповітряної оборони IRIS-T. Однак ідея прямих поставок бойових танків довго була предметом гострих дебатов.

Супротивники таких дій наголошували, що Німеччина не повинна діяти самостійно у сфері експорту зброї. Прихильники, натомість, стверджували, що танки є ключовим чинником для досягнення військових успіхів України. Сполучені Штати також тривалий час вагалися з рішенням про передачу сучасних танків. У січні 2023 року уряд Німеччини вперше оголосив про постачання бойових танків Leopard-2. **Незабаром після цього США також оголосили про плани постачання бойових танків.**

У абсолютних цифрах Німеччина наразі посідає третє місце після ЄС та США за обсягами військової, фінансової та гуманітарної допомоги Україні. Водночас, якщо враховувати частку допомоги відносно ВВП, то за період з 24 січня 2022 року по 24 січня 2024 року Німеччина перебуває лише на 10-му місці. Одним із питань, що викликає суперечки між урядами України та Німеччини, залишається постачання ракет Taurus. Федеральний уряд під керівництвом канцлера Шольца досі не погодився на це. Тим часом, восени 2023 року США, після довгих вагань, передали Україні ракети ATACMS із розширеним радіусом дії. Велика Британія та Франція значно раніше надали крилаті ракети Storm Shadow та SCALP відповідно, які мають великий дальність.

Термінологічний глосарій

- **der Angriffskrieg** – повномасштабна війна (Pl. die Angriffskriege)
- **die Invasion** – вторгнення (Pl. die Invasionen)
- **die Frontlinie** – лінія фронту (Pl. die Frontlinien)
- **die Munition** – боєприпаси (Pl. die Munitions)
- **die Hilfsleistung** – гуманітарна допомога (Pl. die Hilfsleistungen)
- **die Volksrepublik** – народна республіка (Pl. die Volksrepubliken)
- **der Geheimdienst** – розвідка (Pl. die Geheimdienste)
- **der Oberkommandeur** – головнокомандувач (Pl. die Oberkommandeure)
- **die Gegenoffensive** – контрнаступ (Pl. die Gegenoffensiven)
- **die Grabenkämpfe** – окопні бої (Pl. die Grabenkämpfe)
- **die Zivilbevölkerung** – цивільне населення (Pl. die Zivilbevölkerungen)
- **die Bombardierung** – бомбардування (Pl. die Bombardierungen)
- **die Rakete** – ракета (Pl. die Raketen)
- **die Drohne** – дрон (Pl. die Drohnen)
- **die Infrastruktur** – інфраструктура (Pl. die Infrastrukturen)
- **der Damm** – дамба (Pl. die Dämme)
- **die Wasserversorgung** – водопостачання (Pl. die Wasserversorgungen)
- **die Waffenlieferung** – постачання зброї (Pl. die Waffenlieferungen)
- **die Panzerabwehrwaffe** – протитанкова зброя (Pl. die Panzerabwehrwaffen)
- **die Gefechtshelm** – бойовий шолом (Pl. die Gefechtshelme)
- **der Panzer** – танк (Pl. die Panzer)
- **das Artilleriesystem** – артилерійська система (Pl. die Artilleriesysteme)
- **das Flugabwehrsystem** – система протиповітряної оборони (Pl. die Flugabwehrsysteme)
- **der Marschflugkörper** – крилата ракета (Pl. die Marschflugkörper)
- **die Luftabwehr** – протиповітряна оборона (Pl. die Luftabwehr)

Опис виконаних завдань

Перекладацька практика стала для мене цікавим і корисним досвідом, адже дала змогу попрацювати над реальними текстами, розвиваючи мовні навички та перекладацькі вміння. Основною метою було обрати статтю, виконати її переклад, створити глосарій спеціалізованих термінів і оформити фінальну документацію.

У роботі я використовував різні методи, щоб забезпечити якість перекладу. Насамперед це робота зі словниками, як загального характеру, так і спеціалізованими онлайн-ресурсами, особливо для військової термінології. Складні частини тексту я перекладав у кілька етапів: спочатку робив чернетку, потім уточнював значення незнайомих термінів, використовуючи контекст або додаткові джерела, такі як новини чи тематичні статті.

Важливою частиною роботи стало створення глосарія, куди я заносив нові терміни разом із поясненнями. Це допомогло не лише в самому перекладі, але й у систематизації отриманих знань. Крім того, для збереження стилістичної єдності тексту я намагався аналізувати його структуру та стиль викладу, аби адаптувати їх до української мови.

Завершальним етапом була перевірка тексту на помилки, доопрацювання глосарія та оформлення всієї документації. Практика допомогла мені краще зрозуміти, як організувати процес перекладу, розвинути увагу до деталей і наблизитися до реальної професійної діяльності. Це був виклик, але водночас і дуже корисний досвід, який я вважаю цінним для свого подальшого розвитку.

Письмова інформація про базу практики

Бібліотека іноземних мов в Івано-Франківську була заснована у 1993 році як спеціалізований осередок для забезпечення доступу до іноземної літератури. На сьогодні її фонд налічує понад **25 тисяч одиниць зберігання**, серед яких художня, наукова та навчальна література англійською, німецькою, французькою, італійською, польською та іншими мовами.

Однією з особливостей бібліотеки є велика кількість словників і довідкових видань: у її фонді зберігається понад **1 500 спеціалізованих словників**, включно з тими, що охоплюють термінологію у сфері військової справи, медицини, права та інших галузей. Щорічно бібліотека обслуговує близько **3 000 читачів**, серед яких студенти, викладачі, перекладачі та дослідники.

Бібліотека розташована у центрі міста, що робить її легко доступною для відвідувачів. Установа має **два читальні зали** з 40 місцями для роботи, оснащені комп'ютерами з доступом до інтернету, що дозволяє користуватися цифровими ресурсами, зокрема електронними словниками та базами даних. У бібліотеці також діє **клуб розмовної англійської мови**, який щотижня збирає близько 20 учасників для практики мови в неформальній атмосфері.

Як база для практики, бібліотека забезпечила всі необхідні умови для роботи з текстами. Під час проходження практики я отримав доступ до сучасних навчальних матеріалів, спеціалізованих словників та онлайн-ресурсів. Крім того, наставники бібліотеки поділилися своїм досвідом у пошуку та опрацюванні літератури, що було особливо корисним для перекладу спеціалізованих текстів.

Бібліотека також проводить активну освітню та просвітницьку діяльність. Щорічно тут організовуються заходи, присвячені міжнародним дням мов, літературні читання та зустрічі з письменниками. У 2023 році бібліотека прийняла понад **50 освітніх подій**, що сприяли популяризації вивчення іноземних мов серед жителів міста.

Знайомство з бібліотекою як базою практики допомогло мені поглибити знання в галузі перекладу та зрозуміти важливість доступу до якісних ресурсів у роботі перекладача. Вважаю цей досвід корисним не лише для навчання, а й для подальшого професійного розвитку.

Список використаної літератури:

1. <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Navchalni-vydannia-Metodychni-rekomendatsii-ta-osnovni-vymohy-do-struktury-zmistu-ta-oformlennia-2013-1.pdf>
2. https://vvnp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/128/2018/05/pol_pro.pdf